

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

ปริญญา

จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ผลของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนต่อจิตสาธารณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ

The Effect of a Learner Development Program on Public Mind of Prathom Suksa Five
Students, Samorakoat School

นามผู้วิจัย นางสาววิจิตรา อมรบุญปิติ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์รุ่งแสง อรุณไพโรจน์, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รพีพิมพ์ ธีระวัฒน์, ศศ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่

เดือน

พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ผลของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนต่อจิตสาธารณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ

The Effect of a Learner Development Program on Public Mind of Prathom Suksa Five Students,
Samorakoat School

โดย

นางสาววิจิตรา อมรบุญปิติ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิจิตรา อมรบุญปิติ 2554: ผลของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนต่อจิตสาธารณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์รุ่งแสง อรุณ ไพโรจน์, Ph.D. 144 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ 2. ศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ 3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อโปรแกรมพัฒนาผู้เรียน งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experimental research) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 40 คน ซึ่งมาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงจากห้องเรียนที่มีคะแนนจิตสาธารณะต่ำสุดจากจำนวน 3 ห้องเรียน และสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม สุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม (random assignment) เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน เครื่องมือในการวิจัยคือ 1. โปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2. แบบสอบถามจิตสาธารณะ 3. แบบบันทึกการเรียนรู้และความคิดเห็นต่อโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1. ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2. ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. กลุ่มทดลองแสดงความคิดเห็นว่าโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนทำให้เข้าใจความหมาย ความสำคัญของจิตสาธารณะ โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนเพิ่มการตระหนักรู้จิตสาธารณะในตน

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Vijitra Amornbunpiti 2011: The Effect of a Learner Development Program on Public Mind of Prathom Suksa Five Students, Samorakoat School. Master of Arts (Educational Psychology and Guidance), Major Field: Educational Psychology and Guidance, Department of Educational Psychology and Guidance. Thesis Advisor: Associate Professor Rungsang Arunpairojana, Ph.D. 144 pages.

The purposes of this research were to: 1. study public mind of Prathom Suksa 5 students, Samorakoat school; 2. study effects of a learner development program on public mind of Prathom Suksa 5 students, Samorakoat school; 3. study students' opinion towards the learner development program. The study was a quasi-experimental research. The sample, Prathom Suksa 5/1 which consisted of 40 students, was purposively sampling from a classroom which the mean of scores on the Public Mind questionnaire was at the lowest position of the 3 classroom and volunteered to participate in the program. The sample was randomly assigned to form the experimental and control groups, 20 students in each group. The experimental group participated in 12 fifty-minute sessions. Instruments used were: 1. Learner Development Program, 2. The Public Mind questionnaire 3. Learner's self-report. Data analysis was reported in mean, standard deviation, and t-test.

The findings revealed that 1. After the experiment, scores on the Public Mind questionnaire of the experiment group were significantly higher than their scores before the experiment at the 0.05 level; 2. After the experiment, scores on the Public Mind questionnaire of the experiment group were significantly higher than those of the control group. 3. The experiment group reported that they understood meanings and realized the importance of public mind. And that the Learner Development Program increased their awareness of public mind.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งแสง อรุณไพโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ ประธานการสอบ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ที่ได้กรุณาให้ คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิต สาธารณะเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนวัดสมร โกฏิ นนทบุรี ในการเข้าไป ทดลอง โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ และขอขอบคุณ คณะครู นักเรียนกลุ่ม ตัวอย่างทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จได้

สุดท้ายขอขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัย รวมถึงเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ นิสิตและเจ้าหน้าที่สาขา จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดี เสมอมาจนทำให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

วิจิตรา อมรบุญปิติ

พฤษภาคม 2554

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
เอกสารเกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ	5
เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	15
เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
สมมติฐานการวิจัย	40
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	51
ผลการวิจัย	51
ข้อวิจารณ์	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	73
สรุปผลการวิจัย	73
ข้อเสนอแนะ	78
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	80
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก ตัวอย่างหนังสือที่ใช้ในการวิจัย	87
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	89
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	144

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ	43
2	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแสดงคะแนนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง	53
3	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแสดงคะแนนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มควบคุม	57
4	แสดงคะแนนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง	61
5	แสดงคะแนนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มควบคุม	61
6	การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที่ (Independent t – test)	62
7	การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที่ (dependent t – test)	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	การเปรียบเทียบคะแนนแบบวัดจิตสาธารณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Dependent t – test)	63
9	การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Independent t – test)	63

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สังคมคุณภาพ คือ สังคมที่ยึดหลักความสมดุลพอดีและพึ่งตนเองได้ ทุกคนควรมีโอกาสและความเสมอภาคที่จะพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นคนคิดเก่งพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม มีวินัยมีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะและมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีเมืองและชุมชนน่าอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545:1-2) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตสาธารณะคือการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มีความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นและสังคม ด้วยความเต็มใจโดยพิจารณาจากความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออก

จิตสาธารณะเป็นลักษณะสำคัญของการเป็นพลเมืองดีของประเทศ เพราะบุคคลที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ที่ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต้องดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวมของสังคม และตระหนักในสิทธิของตนเองไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ, 2547) การส่งเสริมให้บุคคลมีจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลตระหนักในคุณค่าของตนเองและส่วนรวม

เยาวชนในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญวัดถูกมากกว่าจิตใจ มุ่งเอาประโยชน์เข้าตนเองเป็นหลัก และไม่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น เป็นลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ดังนั้นจึงส่งผลให้การมีจิตสาธารณะลดน้อยลง สุชาดา จักรพิสูทธิ์ (2544: 22-23) กล่าวว่า การขาดจิตสาธารณะของคนไทยส่วนหนึ่งเพราะคนไทยยังคงฝังแน่นอยู่กับแนวคิด คนเป็นของรัฐ รัฐต่างหากที่เป็นเจ้าของประเทศเป็นเจ้าของสถานที่ราชการ เป็นเจ้าของสมบัติสาธารณะ ประชาชนเป็นผู้พึ่งพา หรือกล่าวได้ว่าคนไทยไม่มีจิตสำนึกสาธารณะ ดังนั้นสมบัติสาธารณะเกือบทุกอย่าง รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในสภาพที่ชำรุดเสียหาย ทรุดโทรม ขาดการดูแล ปัญหาสิ่งแวดล้อมถึงสาหัสสาหัสถูกทำลายกันมากขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากความเคยชินในการใช้ทรัพยากรในอดีตของคนไทยที่มีทรัพยากรมาก ทำให้คนไทยประมาท ใช้ของฟุ่มเฟือย เมื่อทรัพยากรเปลี่ยนไปแต่นิสัยเดิมยังคงอยู่ จึงเกิดการแก่งแย่งทรัพยากรทำให้คนเห็นแก่ตัว เห็นแก่พรรค เห็นแก่พวก มีการ

หลบหลีกการเอาตัวรอดของแต่ละคนในสังคมขาดจิตสาธารณะ (Public Mind) ขาดความรับผิดชอบ ต่อสังคมส่วนรวม (ประเวศ วะสี, 2542 : 21 - 25) ทั้งนี้เป็นเพราะความเจริญทางด้านเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อทุกระบบในสังคม ทำให้ผู้คนในสังคมสนใจแต่การดำรงชีวิตของตนเองเพื่อสนองความต้องการพื้นฐาน ทำให้เกิดการแข่งขันเกิดความ เห็นแก่ตัวไม่เสียสละเพื่อส่วนรวม ขาดจิตสำนึกสาธารณะ มีผลทำให้สังคมอ่อนแอ คนไทยส่วนใหญ่ยังขาดจิตสาธารณะอยู่มาก ดังนั้น ควรปลูกฝัง ส่งเสริมและพัฒนาจิตสาธารณะให้มีมากขึ้นในสังคมไทย เพราะจิตสาธารณะเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดภายในบุคคลที่เกิดขึ้น โดยการเรียนรู้ จิตสำนึกเมื่อเกิดขึ้นแล้วยากที่จะหยุดหรือหมดหายไป คนที่มีจิตสำนึกที่ดีด้านใดจะประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับจิตสำนึกของตน และใช้จิตสำนึกด้านนั้นๆ ของตนเพื่อประโยชน์ต่อสิ่งต่างๆ ตามมา (สมพงษ์ สิงหะพล, 2542: 15-16)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยเน้นให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551) โรงเรียนต่างนำนโยบายในการสร้างจิตสาธารณะให้นักเรียนไปปฏิบัติในรูปกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติเป็นกิจวัตร เช่น การทำความสะอาดชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในการดูแลอาคาร สถานที่ การปิดไฟและปิดน้ำเมื่อไม่ใช้ เป็นต้น อย่างไรก็ตามจากการติดตามการดำเนินงานเหล่านี้ในโรงเรียนพบว่า นักเรียนยังขาดความเข้าใจ ยังไม่สนใจร่วมกิจกรรม จากการที่ผู้วิจัยได้ขอเข้าศึกษาข้อมูลพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ พบว่า นักเรียนยังขาดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และโรงเรียนต้องการพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนให้มีมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจในการจัด โปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเห็นว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะทำให้ให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ตลอดจนทำให้นักเรียนปรับ เจตคติของตนในเรื่องของพฤติกรรมจิตสาธารณะให้ไปในทางบวก ซึ่งจะ เป็นการพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมจิตสาธารณะมากขึ้นและมีเจตคติที่ดีต่อการมีจิตสาธารณะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ

2. เพื่อศึกษาผลของ โปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ ปีการศึกษา 2553 จำนวน 3 ห้องเรียน ทั้งหมด 115 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง หมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน โดย ให้นักเรียนทั้งหมด 115 คน จำนวน 3 ห้องเรียน ทำแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะและนำคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะมาหาค่าเฉลี่ยของห้อง ได้ชั้น ป.5/1 มีค่าเฉลี่ยของคะแนน = 2.67 ต่ำสุด และให้นักเรียนชั้น ป.5/1 ที่มีคะแนนต่ำสุดและสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 40 คนมาสุ่มเข้ากลุ่มแบบ random assignment เป็น กลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน

2.1 กลุ่มทดลอง หมายถึง นักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2 กลุ่มควบคุม หมายถึง นักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ โปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางให้อาจารย์ อาจารย์แนะแนวและนักจิตวิทยา ได้นำไปประยุกต์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมในด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมุ่งให้นักเรียนรู้จักคิด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สนใจสามารถนำเอาโปรแกรมนี้ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนในกลุ่มหรือระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

จิตสาธารณะ (Public mind) หมายถึงการบุคคลแสดงความรู้สึกและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการกระทำตามหน้าที่รับผิดชอบของตนเองการช่วยเหลือดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งของสาธารณะสมบัติของหน่วยงาน องค์กร และสังคมการแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละหรือแรงงานของตนต่อส่วนรวม และการเข้าร่วมในการทำงานที่เป็นส่วนรวมของหน่วยงาน องค์กร และสังคม โดยการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทนต่อตนเอง แต่กระทำเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ หมายถึง โปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยปรับรูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวคือ อาจารย์ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว เป็นผู้ตรวจความตรงของโปรแกรมฯ โดยมีการดำเนินกิจกรรม 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

ความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมโปรแกรมและต่อผู้วิจัย หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้สึก และประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรม และต่อผู้วิจัย หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมทั้ง 12 ครั้ง

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ นนทบุรี ปีการศึกษา 2553

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารเกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
2. เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. เอกสารเกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารเกี่ยวกับจิตสาธารณะ

ความหมายของจิตสาธารณะ (Public Mind)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 17) ได้ให้ความหมายของจิตสาธารณะว่า ความเห็นที่ไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่น หรือสังคม พยายามฉวยโอกาสที่จะช่วยเหลืออย่างจริงจังและมองโลกในแง่ดีบนพื้นฐานของความจริง

ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2541: 57) ให้นิยามจิตสาธารณะ คือ จิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม คำนึงความสำคัญของสิ่งที่เป็นของที่ต้องใช้ หรือมีผลกระทบร่วมกันในชุมชนหนึ่งถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกันกับตน

กนิษฐา นิตน์พัฒนาและคณะ (2541: 8) ได้ให้ความหมายของจิตสาธารณะ ว่าเป็นคำเดียวกับคำว่า จิตสาธารณะทางสังคม หมายถึง การตระหนักรู้ และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกันหรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกันกับตน

ประทุมทิพย์ ทองเจริญ (2552) กล่าวว่า จิตสาธารณะหมายถึง การเอาใจใส่ การช่วยเหลือ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อกิจกรรมอันเป็นสาธารณะ ซึ่งแสดงออกได้หลายวิธี เช่น การเป็นครู สอนหนังสือเด็กในโรงเรียนชนบทช่วงปิดเทอม การช่วยสร้างห้องน้ำสร้างโรงเรียน สร้างห้องสมุด ในถิ่นทุรกันดาร การช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน การช่วยคุณครูถือของ เป็นต้น

ชาย โพธิ์สีดา (2540: 14) ใช้คำว่า จิตสาธารณะต่อสาธารณะสมบัติ และให้ความหมายในเชิงพฤติกรรมไว้ว่า การใช้สาธารณะสมบัติอย่างรับผิดชอบ หรือการรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ซึ่งมีนัยสองประการ ได้แก่

1. รับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำต่อที่จะก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อสาธารณะสมบัตินั้น ๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ เช่น การแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อพบความเสียหายเกิดขึ้น เป็นต้น

2. การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของผู้อื่น โดยการคำนึงถึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์เช่นเดียวกัน จะต้องไม่ยึดสาธารณะสมบัตินั้นไว้เป็นของตัวเองและไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์ของผู้อื่น

จิตสาธารณะเป็นคุณธรรมหนึ่งของพลเมืองและเป็นสิ่งสำคัญในเรื่องของประชาสังคมคุณค่า และจิตสาธารณะเป็นจิตวิญญาณของสังคม บุคคล องค์กร หรือสังคม สังคมที่ไม่มีคุณค่าและจิตสาธารณะ ทำให้ขาดพลังในการสร้างสรรค์ แต่เมื่อเกิดจิตสาธารณะก็จะทำให้เกิดประชาสังคม ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของสังคม บุคคล องค์กร สังคมและประเทศชาติ แล้วทำให้การเมือง เศรษฐกิจ ศีลธรรมดี (ประเวศ วะสี, 2542: 20)

กล่าวโดยสรุปว่า จิตสาธารณะ หมายถึงการบุคคลแสดงความรู้สึกและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการกระทำตามหน้าที่รับผิดชอบของตนเองการช่วยเหลือดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งของสาธารณะสมบัติของหน่วยงาน องค์กร และสังคมการแสดงความรักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละหรือแรงงานของตนต่อส่วนรวม และการเข้าร่วมในการทำงานที่เป็นส่วนรวมของหน่วยงาน องค์กร และสังคม โดยการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทนต่อตนเอง แต่กระทำเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

องค์ประกอบจิตสาธารณะของบุคคลมีดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านความคิด (Cognition) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับความคิดที่เป็นส่วนของการรู้หรือเกิดความรับรู้ของความสำนึกเป็นหลัก เช่น การรับรู้ (Perception) ความทรงจำ (Memory) ความมีเหตุผล (Reasoning) และการใช้ปัญญา (Intellect)

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกรู้สึก (Affective) เป็นส่วนที่ประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นความคิดอีกต่อหนึ่ง เป็นส่วนของความรู้สึกทางใจของความสำนึกที่รวมเอาความรู้สึกของบุคคลในด้านบวกหรือด้านลบ

3. องค์ประกอบทางการปฏิบัติหรือการกระทำ (Behavior) เป็นองค์ประกอบที่ก่อเกิดแนวโน้มในทางปฏิบัติหรือปฏิกิริยาตอบสนองเมื่อมีสิ่งเร้าที่เหมาะสม ซึ่งส่วนนี้ต้องอาศัยความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Concept) เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นพื้นฐาน

อนุชาติ พวงสำลี และวีรบุรณ วิศวาทสกุล (2540) เสนอว่าองค์ประกอบของจิตสาธารณะสาธารณะว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ และมีความหมายอย่างยิ่งในสังคม ทำให้เกิดประชาสังคมคือเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งหมายถึงชุมชนแห่งสำนึก (Consciousness Community) ที่สมาชิกของชุมชนต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบโดยรวมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่น ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน คนในชุมชนต้องมองอนาคตร่วมกันเรียนรู้และทำความเข้าใจร่วมกัน โดยอาศัยการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ให้ถึงสถานการณ์ แนวโน้มความเปลี่ยนแปลงพร้อมควบคู่ไปกับการปฏิบัติ

2. ประชาชนสำนึกถึงพลังของตนเองว่าจะสามารถร่วมแก้ไขเปลี่ยนแปลงสังคมได้คือการที่ทำให้เกิดกลุ่มสนใจต่อสาธารณะจำนวนมาก ทำให้เกิดความเข้มแข็งเป็นพลังทางสังคมไม่รอคอยให้ผู้อื่นปัญหาให้กับตัวเอง ซึ่งการที่บุคคลสำนึกถึงพลังของตนต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันทางสังคม

3. ความรักความเอื้ออาทรสามัคคี การรวมกลุ่มของบุคคลในสังคม มีความหลากหลายจึงจำเป็นต้องสร้างพื้นฐานแห่งความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทร และความสามัคคี ความแตกต่าง

ระหว่างบุคคลย่อมเกิดขึ้นได้ ซึ่งความแตกต่างนี้เป็นสิ่งที่ดีและไม่จำเป็นต้องนำไปสู่การแตกแยกเสมอไป ดังนั้นเงื่อนไขแห่งความรักสมานฉันท์ จะเป็นสิ่งเชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมืออย่างมีพลัง

4. การเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติร่วมกัน จิตสาธารณะเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถบังคับให้เกิดได้ ดังนั้นต้องสร้างเงื่อนไขหรือกิจกรรมร่วมกัน ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนการพัฒนาให้เกิดอย่างต่อเนื่อง

5. การมีเครือข่ายและการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสื่อสารและเครือข่าย เป็นส่วนที่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวทางให้เกิดจิตสาธารณะปัจจัยที่ทำให้เกิดจิตสาธารณะ การมีจิตสาธารณะ เป็นสิ่งที่เกิดจากจิตใจตามธรรมชาติ ไม่สามารถที่จะบังคับให้เกิดได้ แต่สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมก็ย่อมที่จะส่งผลกระทบต่อเกิดการพัฒนาคูณธรรม จริยธรรมของพลเมือง

ยุทธนา วรณปิติ (2542: 181-183) เสนอว่าบุคคลที่มีจิตสาธารณะมีลักษณะดังนี้

1. การทุ่มเทและอุทิศตน สิทธิพลเมืองต้องสอดคล้องกับความรับผิดชอบทางสังคม บุคคลไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามสิทธิเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้บริการแก่บุคคลอื่น เพื่อพัฒนาสังคมด้วยอาทิเช่น ถ้าต้องการให้ผู้แทนราษฎรมีความรับผิดชอบต่อความต้องการและประโยชน์ของประชาชน ประชาชนก็ต้องให้ความเอาใจใส่และติดตาม ไม่เพียงทำการหย่อนบัตรเลือกตั้งเท่านั้น ต้องเสียสละเวลาให้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเมืองระดับท้องถิ่น และในสถาบันต่าง ๆ

2. เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล จากกระแสปัจเจกชนนิยม ส่งผลให้คนในสังคมมีลักษณะปิดกั้นตัวเอง ไม่ไว้ใจผู้อื่น เลือกคบเฉพาะกลุ่มที่มีความเหมือนกัน ไม่สนใจการเมืองทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจของสังคมเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม เกิดข้อขัดแย้ง การยุติข้อขัดแย้งโดยการฟังเสียงข้างมาก ไม่นำไปสู่ประโยชน์ของส่วนรวม ดังนั้นผู้ที่มีจิตสาธารณะต้องเป็นพลเมืองในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์ทางสังคมสมัยใหม่ มีความอดทน ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมไม่ทำให้ได้ อย่างที่ต้องการเสมอไป ต้องเคารพและยอมรับความแตกต่างที่หลากหลาย และหาวิธีการอยู่ร่วมกับความขัดแย้ง โดยการแสวงหาทางออกร่วมกัน การจำแนกประเด็นปัญหา การใช้เหตุผลในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจ ต้องมีการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันให้มากที่สุด เพื่อหาข้อยุติ สร้างการเข้าร่วมรับรู้ ตัดสินใจและผนึกกำลัง เพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย

3. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม คนในสังคมต้องคิดถึงการเมือง ในฐานะกิจการ เพื่อส่วนรวมและเพื่อคุณธรรมมากขึ้น

4. การลงมือกระทำ การวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้ สถานการณ์ดีขึ้นต้องลงมือกระทำ โดยเริ่มจากครอบครัวในการวางฐานะให้เกิดการอบรมด้าน จริยธรรมของพลเมือง สถาบันการศึกษาไม่เป็นเพียงสถานที่ฝึกหัดและให้ความรู้ ต้องรับช่วงต่อการ สร้างค่านิยมที่เหมาะสมต่อจากครอบครัว รวมทั้งเครือข่ายสังคมที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนบ้านที่ ทำงาน สโมสร สมาคมต่าง ๆ เชื่อมโยงบุคคลที่น่าสนใจเรื่องของตน เข้าเป็นกลุ่มที่ใส่ใจผู้อื่นช่วย ดำรงรักษาประชาคม สังคม และกฎจริยธรรม รวมทั้งสถาบันที่มีอิทธิพลสูงต่อสังคม คือสถาบัน ศาสนาและสื่อมวลชน นับว่ามีบทบาทสำคัญในการสร้างให้สังคมเข้มแข็ง

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตสาธารณะ

1. สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อจิตสาธารณะ ของบุคคล
2. กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น กระบวนการศึกษา กระบวนการทาง สังคมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม พลเมืองจึงต้องมียังองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหา ความรู้ ต้องใช้กระบวนการเรียนรู้สั่งสมผู้คนในสังคมอย่างรอบด้านและต่อเนื่อง โดยมีขั้นตอนคือ การรับรู้ สนใจ ไตร่ตรอง ทดลอง การสร้างสำนึกจึงต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ในการประยุกต์ให้ เหมาะสมกับสภาพการณ์เงื่อนไขและขั้นตอนต่าง ๆ จินตนาการเป็นพลังของมนุษย์ที่จะดำรงอยู่ใน สังคมอย่างมีศักดิ์ศรี แต่จินตนาการอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ต้องอาศัยสติปัญญาความรู้ในการ แก้ปัญหาและกำหนดทิศทางข้างหน้า ดังนั้นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงสามารถ ไตร่ตรอง หาเหตุผลและทำความเข้าใจเมื่อเข้าใจแล้วก็จะเห็นความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนั้น ต่อไป และอาจนำไปสัมพันธ์กับเรื่องอื่น ๆ
3. การที่บุคคลในสังคมเห็นวิกฤตการณ์หรือสภาพปัญหาในสังคมที่สลับซับซ้อนยากแก่ การแก้ไข มีวัตถุประสงค์ร่วมกันซึ่งนำไปสู่การก่อจิตสาธารณะร่วมกัน

Coopersmith (1981) สรุปว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดจิตสาธารณะ มี 2 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายใน หมายถึง ลักษณะเฉพาะบุคคลแต่ละคนที่ทำให้ความสำนึกของบุคคลแตกต่างกันได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ ภาวะทางอารมณ์ ค่านิยมส่วนบุคคล ความปรารถนาทางเพศ

2. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายนอก หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่งจะส่งผลให้เกิดจิตสำนึกในแต่ละคนที่แตกต่างกันได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว โรงเรียนและการศึกษา สถานภาพทางสังคม และกลุ่มเพื่อนเป็นต้น

จิตสาธารณะ เป็นสิ่งที่เกิดตามวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งไฟฟูลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจอร์ (2543: 13) สรุปว่า จิตสาธารณะ หรือ จิตสำนึกทางสังคม อยู่ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะทางสัมพันธ์ภาพของมนุษย์ ภาวะทางสังคมเป็นภาวะลึกซึ้งกว่าภาวะทางกายภาพเพียงประการเดียว เป็นภาวะที่ได้รับอบรมกล่อมเกลา และสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ที่ละเอียดละน้อย ทำให้เกิดจิตสาธารณะที่มีรูปแบบหลากหลายสภาวะแวดล้อมทางสังคมนี้ เริ่มตั้งแต่พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน ครู สื่อมวลชน บุคคลทั่วไป ตลอดจนระดับองค์กร วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ กฎหมาย ศาสนา รวมทั้งสภาวะแวดล้อมด้านการสื่อสารมวลชน และส่วนที่กำกับสำนึกของบุคคล คือ การได้สัมผัสจากการใช้ชีวิตที่มีพลังต่อการเกิดสำนึก อาทิเช่น การไปโรงเรียน ไปทำงาน ดูแลคน สอนคน รับรู้เหตุบ้านการเมือง

2. ปัจจัยภายใน หรือสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายใน หมายถึงการวิเคราะห์ของแต่ละบุคคล การพิจารณาตัดสินคุณค่าและความดีงาม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติทางจิตใจ เพื่อขัดเกลาตนเองให้เป็นไปทางใดทางหนึ่ง โดยเกิดจากการรับรู้จากการเรียนรู้ การมองเห็น การคิด แล้วนำมาเพื่อการตัดสินใจว่าต้องสร้างสำนึกแบบใด ก็จะมีการฝึกฝนและสร้างสำนึกเหล่านั้น

การเกิดจิตสาธารณะ สรุปได้ว่าเกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเพียงอย่างเดียวใดอย่างหนึ่งหรือเกิดควบคู่กัน เพราะทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน จิตสาธารณะที่มาจากภายนอก

เกิดขึ้นจากธรรมชาติกระทบต่อความรู้สึกของบุคคล แล้วกลายเป็นจิตสาธารณะ โดยธรรมชาติและมักไม่รู้ตัวแต่จิตสาธารณะที่เกิดจากปัจจัยภายในเป็นความจงใจเลือกสรร บุคคลระดับที่รู้ตนเองเป็นอย่างดีเป็นสำนึกที่สร้างเองระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน เป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องกัน การพัฒนาจิตสาธารณะต้องกระทำควบคู่กันไป ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก จากเอกสารที่เกี่ยวข้องมีการกล่าวถึง จิตสาธารณะสาธารณะโดยภาพรวมของพลเมือง ในด้านการทำสังคมนำให้เข้มแข็ง เพื่อนำไปพัฒนาประเทศ จิตสาธารณะสาธารณะมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาบุคคลและมีความสำคัญต่อสังคมด้วย

ชาย โปธิสิตา (2540) ได้การศึกษาจิตสาธารณะต่อสาธารณะสมบัติ : ศึกษากรณี กรุงเทพมหานคร ได้สรุปความเข้าใจของจิตสาธารณะต่อสาธารณะสมบัติหรือจิตสาธารณะไว้เป็นสองระดับ คือ

ระดับที่ 1 เป็นจิตสาธารณะแบบที่บุคคลไม่ต้องทำอะไรมาก เพียงแต่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ทำลายสาธารณะสมบัติที่ตนใช้ก็พอซึ่งเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีความเข้าใจว่าควรหรือไม่ควรปฏิบัติอย่างไรกับสาธารณะสมบัติ โดยเรียกจิตสาธารณะแบบนี้ว่าแบบ Passive

ระดับที่ 2 เป็นระดับที่บุคคลกระทำการอันแสดงว่าเขามีความรับผิดชอบที่ดีต่อสาธารณะสมบัติ ไม่ว่าจะใช้หรือไม่ใช้สาธารณะสมบัตินั้นก็ตาม เช่น การมีส่วนในการบำรุงรักษาสาธารณะสมบัติที่ชำรุดเสียหาย โดยเรียกจิตสาธารณะแบบนี้ว่า แบบ Active จิตสาธารณะต่อสาธารณะสมบัติ ในเชิงพฤติกรรมนั้นเป็นการใช้สาธารณะสมบัติอย่างรับผิดชอบ หรือการรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ซึ่งมีนัยสองประการ ได้แก่

1. รับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำต่อที่จะก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อสาธารณะสมบัตินั้น ๆ รวมไปถึงการถือเป็นที่ที่ที่มีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ เช่น การแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อพบความเสียหายเกิดขึ้น เป็นต้น

2. การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของผู้อื่น โดยการคำนึงถึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์เช่นเดียวกัน จะต้องไม่ยึดสาธารณะสมบัตินั้นไว้เป็นของตัวเองและไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์ของผู้อื่น

จิตสาธารณะของประชาชนในสังคมเมืองและสังคมชนบท พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของบุคคลรอบครัว คือ ปัจจัยส่วนบุคคล การศึกษา โครงสร้างของสังคม และปัจจัยทางสังคม ดังนี้

1. แนวคิดหลักของบุคคล เกี่ยวกับการเคารพกฎ การควบคุม และการยับยั้งตนเองในการกระทำต่าง ๆ ซึ่งเปรียบเทียบได้กับการมีหิริ โอตตัปปะหรือความละเอียดอ่อนบาป บุคคลควรจะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนบุคคลและการมีส่วนร่วมต่อสาธารณะ โดยใช้ทักษะที่มีประสิทธิภาพด้วยความเต็มใจ
2. โครงสร้างของสังคมที่ชัดเจน ความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมเป็นไปตามลักษณะเสมอภาค และมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างอิสระ
3. ความร่วมมือและการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ที่มีเจตนาดีต่อผู้อื่นและการทำกิจกรรมจะนำประโยชน์สู่สังคม
4. การสนับสนุนเชิงจริยธรรม
5. ความยึดมั่นผูกพันต่อมโนติของความเป็นประชาธิปไตยจิตสาธารณะในภาพรวมของพลเมือง ในด้านการทำสังคมให้เข้มแข็ง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ ส่วนใหญ่มีการนำไปใช้ในการพัฒนาสังคมชนบท แต่การมีจิตสาธารณะไม่เพียงมีความสำคัญต่อสังคมชนบทเท่านั้นแต่ยังมีความสำคัญทุกสังคม นอกจากสามารถนำแนวคิดทฤษฎีเชิงสังคมศาสตร์อธิบายการมีจิตสาธารณะแล้วสามารถอธิบายได้ในเชิงคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลได้อีกทางหนึ่ง

กลยุทธ์การปลูกจิตสาธารณะ

ประเวศ วะสี (2541:13) ได้เสนอกกลยุทธ์การปลูกจิตสาธารณะ โดยใช้กลยุทธ์หลักของการสร้างประชาคม เนื่องจากประชาคมต้องขับเคลื่อนด้วยความร่วมมือร่วมใจเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย โดยอาศัยเทคนิคคือ

1. ความรัก เป็นความสำคัญขั้นสูงของสังคมซึ่งมากกว่าความรักในความเป็นพรรคพวก เป็นความรักที่เอาชนะความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ เป็นความรกรสากล เป็นมิตรภาพเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้มแข็งเพื่อเป็นพลังทางสังคม ในที่นี้ได้แก่ ความรักต่อสังคม ต่อ

ประเทศ รักต่อเพื่อนมนุษย์ ความรักต่อแผ่นดินจะสร้างความผูกพันในความเป็นสังคมไทยเป็นตัว
ปลูกจิตสำนึกสาธารณะ

2. ความรู้ การเสริมความรู้เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความรัก ความรู้แจ้งอย่างแท้จริง เกิด
จากการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เรียนรู้จากการกระทำ (Learning by doing) กลยุทธ์การปลูกจิตสำนึกเพื่อ
ส่วนรวมต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดความซาบซึ้งและความตระหนักรู้เพื่อก่อให้เกิดความ
คำนึงถึงส่วนรวม

3. ความเป็นธรรมชาติ การดำเนินการเพื่อการพัฒนาของรัฐที่ไม่ประสบความสำเร็จส่วน
หนึ่งมาจากการเร่งรัดที่จะไปให้ถึงเป้าหมายโดยเร็ว ด้วยมีเวลาและงบประมาณจำกัด แต่การสร้าง
จิตสำนึกให้ประชาชนต้องอยู่บนพื้นฐานของการเติบโตแบบธรรมชาติเพื่อรวมเป็นอิสระและยั่งยืน

แนวทางการสร้างจิตสาธารณะ

ชัชวาลน์ สุทธิรัตน์ (2552) การสร้างจิตสาธารณะ เป็นความรับผิดชอบในตนเอง แม้ว่าจะ
ได้รับการอบรมสั่งสอนถ้าใจตนเองไม่ยอมรับ จิตสาธารณะก็ไม่เกิด ฉะนั้นคำว่า "คนเป็นที่พึ่งแห่ง
ตน" จึงมีความสำคัญส่วนหนึ่งในการสร้างจิตสาธารณะ ถ้าตนเองไม่เห็นความสำคัญแล้วคงไม่มี
ใครบังคับได้ นอกจากใจของตนเองแล้ว แนวทางที่สำคัญในการจิตสาธารณะยังมีอีกหลายประการถ้า
ปฏิบัติได้ก็จะเป็น ประโยชน์ต่อตนเองและสังคมดังนี้

1. สร้างวินัยในตนเอง ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตย รู้ถึงขอบเขต
ของสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม
2. ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม ตระหนักเสมอว่าตนเอง คือส่วนหนึ่งของสังคมต้องมี
ความรับผิดชอบในการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องของส่วนรวม ทั้งต่อประเทศชาติ และ โลกใบนี้
3. ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ให้ถือว่าเป็นปัญหาของตนเองเช่นกัน
อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องช่วยกันแก้ไข เช่น ช่วยกันดำเนินการให้โรงงานอุตสาหกรรมสร้างบ่อพัก
น้ำทิ้งก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

4. ชีตหลักธรรมในการดำเนินชีวิต เพราะหลักธรรมหรือคำสั่งสอนในทุกศาสนาที่นับถือสอนให้คนทำความดีทั้งสิ้น ถ้าปฏิบัติได้จะทำให้ตนเองมีความสุข นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมด้วยทำให้เราสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วิธีการพัฒนาจิตสาธารณะ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) ได้นำเสนอวิธีการพัฒนาจิตสาธารณะโดยใช้ “80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจะเน้นเพียง 5 วิธี ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ เป็นวิธีเกี่ยวกับการแก้ปัญหา โดยมีขั้นตอนการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการใช้ความคิดหรือการแก้ปัญหามีเหตุผล

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้สัญญาการเรียน (Learning contracts) เป็นเอกสารที่เขียนขึ้นโดยผู้เรียน และผู้สอน หรือผู้สอนให้คำแนะนำ โดยมีกำหนดว่า นักเรียนจะเรียนอย่างไรจะใช้วิธีการเรียนให้ประสบผลสำเร็จหรือบรรลุจุดประสงค์ได้อย่างไร ในระยะเวลาเท่าใด และใช้เกณฑ์อะไรในการประเมินผล โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552: 172-176)

2.1 ขั้นเตรียม

2.2 ขั้นร่างสัญญา

2.3 ขั้นตกลงสัญญา

2.4 ขั้นทำกิจกรรมการเรียน

2.5 ขั้นประเมินผลการเรียน

3. การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project method) การสอนแบบโครงการหรือการสอนแบบโครงงาน เป็นการสอนที่ให้โอกาสนักเรียนได้โครงการและดำเนินการให้สำเร็จตามความมุ่งหมายของโครงการนั้น อาจเป็น โครงการหมู่หรือคนเดียวก็ได้

4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem – based learning) เป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ปัญหาเป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ ของ เดอ โบโน (Six thinking hats) เทคนิคหมวกหกใบ เป็นการใช้สีของหมวกแต่ละใบที่มีสีต่างกันแทนความคิดแต่ละด้าน โดยให้วิธีคิดแต่ละอย่างกำหนดจากสีของหมวก

เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวทางจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในมาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็น

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 สาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตามความสามารถของตนเองตาม ศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนผู้เรียนเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นกิจกรรมที่ เลือกเองตามความสนใจอย่างแท้จริง

1. ลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้ เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้าง ทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ ครูผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

1.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสามารถแบ่งตาม ลักษณะของกิจกรรมได้ดังนี้

1.2.1 กิจกรรมพัฒนาความถนัด (Aptitude) ความสนใจ (Interest) ตามความต้องการ ของผู้เรียน (Need) เป็นกิจกรรมที่เพิ่มเติมความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience) อย่างกว้างขวาง เช่น หมอภาษา งานประดิษฐ์ ประชาสัมพันธ์งานเกษตร เป็นต้น

1.2.2 กิจกรรมที่ปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ การทำประโยชน์ให้แก่สังคมและ วิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

ตามสาระการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบและพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างเต็มที่

2. ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหมายถึงกิจกรรมที่จัดอย่างมีรูปแบบด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอารมณ์และสังคม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

3. เป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีเป้าหมายดังนี้

3.1 ผู้เรียนได้รับประสบการณ์หลากหลาย เกิดความรู้ (knowledge) ความรู้ชำนาญทั้งวิชาการ (Academic) และวิชาชีพ (Professional)

3.2 ผู้เรียนค้นพบความสนใจ (Interest) และความถนัดของตนเอง (aptitude) เห็นช่องทางการสร้างงานอาชีพในอนาคต

3.3 ผู้เรียนเห็นคุณค่าของความรู้ สามารถนำเอาประสบการณ์ (Experience) เพื่อการพัฒนาตนเองและการประกอบอาชีพ

3.4 ผู้เรียนพัฒนาบุคลิก เจตคติ ค่านิยมในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างศีลธรรมและจริยธรรม

3.5 ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ

4. หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

4.1 กำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

4.2 จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ (Interest) ความถนัด (aptitude) และความสามารถของผู้เรียน (ability)

4.3 บูรณาการเข้ากับชีวิตจริงให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต (long - life education)

4.4 ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนรู้ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์จินตนาการที่เป็นประโยชน์สัมพันธ์กับชีวิตจริงในแต่ละช่วงวัย

4.5 จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะกิจกรรม

4.6 มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าหมาย (Goal) ของสถานศึกษา

4.7 ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ ครูเป็นเพียงที่ปรึกษา

4.8 เปิดโอกาสให้ ครู ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

4.9 มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

5. แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5.1 จัดกิจกรรมให้ส่งเสริมถือคุณการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม เช่น โครงการรักษ์วัฒนธรรมไทย

5.2 จัดกิจกรรมตามความสนใจ (Interest) ความถนัดตามธรรมชาติของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชุมนุมกีฬา ชุมนุมดนตรีไทย เป็นต้น

5.3 จัดกิจกรรมให้ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี รักษาดินแดน เพื่อนเตือนเพื่อน เป็นต้น

5.4 จัดกิจกรรมให้บริการด้านต่างๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เช่น บริการห้องสมุด สหกรณ์ พยาบาล เป็นต้น

6. การดำเนินการจัดกิจกรรมผู้เรียนดำเนินการได้ดังนี้

6.1 ประชุมชี้แจงครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.2 พิจารณาวิสัยทัศน์ (Vision) ของสถานศึกษา

6.3 สสำรวจข้อมูล ความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน

6.4 วางแผนร่วมกันจัดทำแผนงาน/โครงการ

6.5 ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด

6.6 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน

6.7 สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน

7. การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมผู้เรียน

7.1 ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมโดยประเมินกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย

7.2 การประเมินกิจกรรมต้องคำนึงถึง

7.2.1 เวลาในการร่วมกิจกรรมเป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

7.2.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรม

7.2.3 การบรรลุจุดประสงค์ของกิจกรรม

8. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

8.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมต้องดำเนินการดังนี้

8.1.1 ดูแลให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์

8.1.2 รายงานเวลาและพฤติกรรมกรเข้าร่วมกิจกรรม

8.1.3 ศึกษา ติดตาม ผู้เรียน กรณีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม

8.1.4 บันทึกเป็นหลักฐาน การติดตาม และประเมินผลผู้เรียน

8.2 ผู้เรียนต้องปฏิบัติดังนี้

8.2.1 ปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

8.2.2 มีหลักฐาน/ ผลการเข้าร่วมกิจกรรม

8.2.3 ถ้าไม่เกิดลักษณะที่พึงประสงค์ให้ปฏิบัติเพิ่มเติม

8.2.4 ประเมินตนเองและประเมินเพื่อนร่วมกิจกรรม

8.3 ผู้ปกครองนักเรียนต้องปฏิบัติดังนี้

8.3.1 ร่วมมือในการติดตามพัฒนาการของผู้เรียน

8.3.2 บันทึกความเห็นสรุปพัฒนาการนักเรียน

สรุปกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับความรู้อุณหภูมิและความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ครูที่ปรึกษาควรดูแล ศึกษา ติดตาม

ผู้เรียนกรณีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม มีการประเมินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม มีการบันทึกเป็นหลักฐานและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้พัฒนาได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการ ตนเองได้ และร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถ ปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การ ช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตาม ความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรม นักเรียน ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญประโยชน์ ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์ สังคม

เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มสัมพันธ์ มีชื่อรู้จักกันในภาษาอังกฤษว่า “Group Dynamics” หรือ “Group Process” และมีชื่อใช้ในภาษาไทยหลายชื่อ เช่น “พลังกลุ่ม” “พลวัตของกลุ่ม” กลศาสตร์ของกลุ่ม “กระบวนการกลุ่ม” และ “กลุ่มสัมพันธ์” เป็นต้น กลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิทยาการแขนงหนึ่งซึ่งพยายามศึกษาเรื่องเกี่ยวกับกลุ่มคน เพื่อให้ได้ซึ่งความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของคน (ทิสนา แจมมณี, 2545: 1-2)

กาญจนา ไชยพันธ์ (2549: 2) ได้กล่าวว่า กระบวนการกลุ่มนั้นมีชื่อเรียกกันหลายอย่างด้วยกัน เช่น พลวัตกลุ่ม กลศาสตร์ของกลุ่ม กลุ่มสัมพันธ์ พลังกลุ่มและกระบวนการกลุ่ม ซึ่งภาษาอังกฤษจะใช้คำอยู่หลายคำเช่นกัน ได้แก่ Group Dynamics, Group Psychology Human Relations และ Group Process ซึ่งกาญจนา ไชยพันธ์ เลือกใช้คำว่า กระบวนการกลุ่ม ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลมารวมกันเพื่อศึกษาประสบการณ์ของกลุ่มหลายๆ ฝ่าย ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำผู้ตาม ความคิดฝึกปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และมีการศึกษาจากประสบการณ์ โดยผู้ศึกษาจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้น

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2544: 97) ได้กล่าวถึง กระบวนการกลุ่มว่าเป็นกระบวนการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันของบุคคลภายในกลุ่มรวมทั้ง กายวาจาอารมณ์ ความรู้สึก กิริยาท่าทาง และบรรยากาศภายในกลุ่ม ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลง มีการปรับตัวปรับความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะที่ต่อเนื่องกันเสมอ

คมเพชร ฉัตรศุกกุล (2546: 25-26) กล่าวว่า พลวัตแห่งกลุ่ม (Group dynamics) จะช่วยอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นภายในกลุ่ม จะเกี่ยวข้องกับการศึกษาพลังหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อกลุ่ม โดยส่วนรวมและกระบวนการตีความหมายของพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนโดยอาศัยประสบการณ์ของกลุ่ม พลวัตแห่งกลุ่มยังช่วยให้เข้าใจกระบวนการในการทำงานร่วมกัน การเลือกจุดมุ่งหมายของกลุ่ม การเสนอแนะและประเมินผลวิธีดำเนินการ การตัดสินใจ การวางแผน เพื่อการปฏิบัติและการดำเนินการตามแผนนั้น ซึ่งช่วยให้มีความคุ้นเคยกับการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิก ช่วยให้บุคคลสามารถฝึกฝนตนเองและผู้อื่นเพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มให้สามารถวัดประเมินความก้าวหน้าด้านความงอกงามของกลุ่มได้

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่ม(Group Activities) หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน มาร่วมกันในการวางแผนกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อละลายพฤติกรรมและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน โดยการใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อช่วยให้บรรลุในวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการวิเคราะห์พฤติกรรมของสมาชิกทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเกิดการพัฒนาตนเองของสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม

จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม

คมเพชร ฉัตรศุกกุล (2546: 149-151) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองได้อย่างถูกต้อง โดยปกติคนทั่วไปอาจจะคิดว่าตนเองมีความเข้าใจในตนเองไม่จำเป็นให้คนอื่นช่วยชี้แจงว่าตนเป็นอย่างไร ในทางจิตวิทยาแล้วมนุษย์ย่อมเข้าใจตนเอง แต่บางครั้งอาจจะไม่เข้าใจตนเองได้ดีเท่าที่ควร หรือบางครั้งก็เข้าใจตนเองผิดพลาดได้ ทั้งนี้เพราะว่าแต่ละคนก็มีการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม โดยใช้วิธีการป้องกันตัวที่แตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้กิจกรรมกลุ่มก็อาจจะช่วยให้มนุษย์ได้โดยเป็นกระจกเงาสะท้อนให้เห็นภาพของตนเองทุก ๆ ด้าน
2. เพื่อสร้างความเข้าใจบุคคลอื่น มนุษย์มีความต้องการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ความเข้าใจในสมาชิกของกลุ่ม ความเข้าใจในบุคคลอื่นจะทำให้เกิดการยอมรับพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ดังนั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันของสมาชิกจะเปิดโอกาสให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ ของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี
3. เพื่อสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิก ซึ่งนอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของสมาชิกแต่ละคนแล้ว สิ่งที่สำคัญและมีความหมายต่อความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความร่วมมือ ซึ่งถ้าขาดความร่วมมือที่ดีจะทำให้การทำงานของกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรดังนั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่สมาชิกกลุ่มให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า จุดหมายของกิจกรรมกลุ่ม คือ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสสำรวจตนเอง เข้าใจความคิด ความรู้สึก เข้าใจตนเองและผู้อื่น ได้มีโอกาสในการฝึกทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

รู้จักวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังช่วยให้สมาชิกมีโอกาสปรับปรุงแก้ไข พัฒนาบุคลิกภาพ รวมทั้งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคิดเห็นต่างๆ ไปในทางที่เหมาะสม

ปรัชญาพื้นฐานของกิจกรรมกลุ่ม

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546: 13-15) ได้กล่าวถึงปรัชญาพื้นฐานของกลุ่มไว้ดังนี้

1. บุคคลแต่ละคนมีความสามารถพิเศษในตนเองที่แตกต่างกัน ตามหลักจิตวิทยามนุษย์ที่ว่าแต่ละคนมีความแตกต่างกัน (Individual difference) และด้วยความต่างต่างกันนี้เอง ทำให้เขาสามารถช่วยกลุ่มได้มาก เพราะแต่ละคนจะได้นำเอาความสามารถหรือพรสวรรค์ของตนออกมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม เป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพของการทำงานร่วมกัน เพราะหากไม่มีการรวมกลุ่มแล้ว บางครั้งความสามารถเหล่านั้นก็อาจไม่มีโอกาสนำออกมาใช้อย่างเต็มที่
2. ประสบการณ์ที่ได้รับจากกลุ่ม ส่งเสริมให้สมาชิกได้พัฒนาความสามารถพิเศษขึ้นมา แล้วนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและกลุ่มได้ การที่บุคคลมาอยู่รวมกันทำให้เขาได้เรียนรู้จักตนเอง และจำเป็นต้องทำอะไรบางอย่างเพื่อกลุ่ม และเมื่อเขามีโอกาสพบกับบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงานร่วมมือกับบุคคลอื่น ๆ ได้
3. บุคคลแต่ละคนจะมีอิทธิพลต่อกัน และในขณะที่อยู่กับกลุ่มก็จะมีอิทธิพลต่อบุคคลแต่ละคนเช่นเดียวกัน เมื่อบุคคลแต่ละคนมาอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม สิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอนในกลุ่มคือการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างบุคคลแต่ละคน ทุกคนมีโอกาสแสดงและรับฟัง ความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่นๆ ทำให้ได้ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นผลดีต่อการดำเนินงานจากกระบวนการในกลุ่มนี้ ทำให้สมาชิกทั้ง หลายเรียนรู้การรู้จักให้ (Give) และการรู้จักรับ (Take)
4. กลุ่มจะช่วยส่งเสริมสมาชิกแต่ละคนให้มีการพัฒนาเจตคติทางด้านสังคมในทางที่ดี บุคคลเรียนรู้ว่าตนไม่สามารถอยู่คนเดียวได้โดยลำพังโดยไม่เข้ากลุ่ม จำเป็นที่เขาต้องเรียนรู้จากสังคม โดยอาศัยการอยู่ด้วยกัน การทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้บุคคลมีโอกาสในการเรียนรู้ที่จะพัฒนาเจตคติของตนไปในทางที่ถูกต้องดีงาม จากการศึกษาปรัชญาพื้นฐานของกลุ่ม จะเห็นได้ว่าบุคคลทุกคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน แต่นั่น ไม่ใช่ปัญหาในการอยู่ร่วมกัน กลับกลายเป็นความร่ำรวย

ในความสามารถ หากบุคคลเรียนรู้และนำประสบการณ์ที่แตกต่างนั้นมาสร้างเสริมกลุ่มให้เจริญ ด้วยการใช้ความสามารถที่แตกต่างนั้นเพื่อสร้างสรรค์กันและกันเพื่อประโยชน์สุขของกลุ่ม นอกจากนี้กลุ่มทำให้บุคคลมีเจตคติที่ดีขึ้น โดยเฉพาะทางด้านสังคม โดยรู้จักทักษะสังคม การทำงาน ร่วมกัน การยิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักพูดคุย รู้จักมารยาท

ขนาดของกลุ่มที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม

จำนวนสมาชิกในกลุ่มมีผลต่อปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มตลอดจนการสื่อสารระหว่างสมาชิกโดย มีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกของกลุ่มไว้ดังนี้

คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2546: 31) ได้กล่าวถึงว่ากลุ่มอาจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ในการพิจารณาธรรมชาติของปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม กลุ่มที่มีขนาดแตกต่างกัน จะทำให้กระบวนการ ปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันไปด้วย ในกลุ่มที่มีสมาชิกมากเกินไป สมาชิกจะต้องทำงานซ้ำซ้อนกัน บางคนคาดหวังว่าจะรับผิดชอบทั้งหมดในขณะที่สมาชิกคนอื่นรู้สึกคับข้องใจที่ไม่มีงานทำ ไม่มี โอกาสได้ใช้ทักษะที่ตนเองมีอยู่ ขนาดของกลุ่มไม่ควรเกิน 15 คน จะใหญ่เท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับความ จำเป็นของสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม แหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือในกลุ่ม และระดับวุฒิภาวะ ของบุคคลในกลุ่ม

ซูชีพ เยาวพัฒน์ (2553: 35) ได้กล่าวว่า ขนาดของกลุ่ม เมื่อกลุ่มมีขนาดใหญ่ขึ้น ระดับ ความกลมเกลียวสมานฉันท์จะเริ่มหายไป เนื่องจากปฏิสัมพันธ์และกาติดต่อสื่อสารที่สมบูรณ์เริ่ม เกิดความยุ่งยากและอาจจะล้มเหลว โดยทั่ว ๆ ไปมักจะมีจำนวน 11-15 คน

กาญจนา ไชยพันธุ์ (2549: 18) จำนวนสมาชิกของกลุ่มเกี่ยวกับการทำงานหรือการเรียนการสอน สมาชิกที่เหมาะสมคือ 5 – 10 คน โดยครูควรเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม โดยเฉพาะกลุ่ม ขนาดเล็กที่สมาชิกไม่เกิน 15 คน จะช่วยให้เกิดการเคลื่อนไหวได้ง่าย ถ้าสมาชิกมากเกินไป อาจมี ผลต่อการแสดงความคิดเห็นและความต้องการได้ไม่ทั่วถึง สมาชิกจะไม่เกิดความสนใจและอาจ ออกไปจากกลุ่ม

จากการที่มีผู้ให้ความสนใจเรื่องขนาดของกลุ่มแตกต่างกันออกไป พอจะสรุปได้ว่า กลุ่มที่ดี และมีคุณภาพนั้นควรมีขนาดเล็ก มีจำนวนสมาชิกตั้งแต่ 5- 15 คน โดยเฉพาะกับกลุ่มที่ต้องการการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพราะสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด จึงจะส่งผลให้ทุก

คนกล้าแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้สมาชิกทุกคนจะได้มีเวลาและโอกาสในการร่วมกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยให้การจัดกิจกรรมเกิดผลดี

บทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

กาญจนา ไชยพันธุ์ (2549: 19-21) ได้กล่าวถึงว่า กลุ่มจะดำเนินไปด้วยดีและสามารถดำเนินกิจกรรมให้ถึงจุดหมายหรือไม่นั้น สมาชิกมีส่วนสำคัญมาก ดังนั้นบทบาทที่สำคัญของสมาชิกต่อกลุ่มพอจะสรุปได้ดังนี้

1. สมาชิกของกลุ่มควรเคารพในสมาชิกคนอื่น ๆ เพราะในกระบวนการกลุ่ม เชื่อว่าทุกคนมีศักดิ์ศรี มีคุณค่า มีความสามารถ บางสิ่งบางอย่างที่เขามีในตัวเขาอาจเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มรวมทั้งความสามารถ ความรอบรู้ ทำให้กลุ่มได้ประโยชน์จากสมาชิก
2. ต้องยอมรับการดำเนินงานภายในกลุ่ม การที่สมาชิกได้ร่วมกันทำงาน แสดงความคิดเห็น แสดงความสามารถต่างๆ ช่วยกันบุคคลพลดกภัยในการทำงาน ดังนั้นการทำงานในกลุ่มจะช่วยให้ทุกคนได้รับความรู้สึกที่ได้รับการตอบสนองความต้องการของตน ดังนั้นสมาชิกต้องยอมรับการดำเนินงานของทุกคนในกลุ่มด้วย
3. การเข้าใจบทบาทของตนเอง การเข้าใจบทบาทของตนเองมีความสำคัญ ทุกคนในกลุ่มจะมีบทบาทของตนเอง ซึ่งบทบาทดังกล่าวจะมีผลต่อกระบวนการกลุ่ม ถ้าทุกคนเข้าใจบทบาทของตนเองดี ย่อมทำให้กลุ่มดำเนินไปด้วยดี
4. สมาชิกทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมภายในกลุ่ม ดังนั้นความรับผิดชอบของสมาชิกจึงเป็นหัวใจสำคัญต่อกระบวนการกลุ่ม ทำให้กิจกรรมภายในกลุ่มดำเนินไปสู่จุดหมาย รวมทั้งผู้นำกลุ่มต้องช่วยให้สมาชิกได้ทำกิจกรรม ไม่ข่มขู่แต่ส่งเสริมความเป็นไปของกลุ่ม
5. สมาชิกของกลุ่มต้องให้การยอมรับ รับฟัง และซาบซึ้งต่อการที่สมาชิกคนอื่นๆ ให้การช่วยเหลือกับกลุ่ม

6. สมาชิกที่ช่วยเหลือกลุ่ม ควรได้รับการชมเชยจากผู้นำกลุ่มและสมาชิกคนอื่นๆ ถ้าหากงานดำเนินไปด้วยดี ดังนั้นควรมอบหมายงานให้ตรงตามความสามารถเพื่อช่วยให้เขาได้รับความสำเร็จ และควรให้เขาได้รับความชื่นชมจากสมาชิกของกลุ่ม
7. สมาชิกควรร่วมกิจกรรมมากๆ การร่วมกิจกรรมมากๆ ของสมาชิกช่วยให้บุคคลได้มีโอกาสมากขึ้น ได้รับประสบการณ์ที่มีประโยชน์ต่อตนเอง
8. ควรให้ความสนใจต่อปัญหาและกระบวนการในกลุ่ม การให้ความสนใจปัญหาและกระบวนการแก้ไขให้สำเร็จเป็นความสำคัญต่อกลุ่มที่จะทำให้กลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นสมาชิกควรให้ความสนใจและช่วยกันหาวิธีแก้ไขปัญหา เพื่อให้กลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์
9. ควรนำจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้กับกลุ่ม จิตวิทยาการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้กับกลุ่มหรือกับสมาชิกของกลุ่ม เช่น การใช้แรงเสริมแรงจูงใจ ได้แก่ การใช้แรงจูงใจให้ร่วมกันดำเนินการกิจกรรมในกลุ่ม แรงจูงใจได้แก่ การใช้คำพูด ท่าทาง สิ่งของ รวมทั้งแรงเสริมหรือการเสริมแรง ให้แก่สมาชิก เพื่อช่วยให้กลุ่มดำเนินไปจนบรรลุเป้าหมาย
10. ควรทำให้กลุ่มเกิดความมั่นคง สมาชิกทุกคนควรร่วมกันทำให้สมาชิกเกิดความมั่นคงทางอารมณ์ จิตใจ ไม่แสดงอาการท้อแท้ อ่อนแอ เพราะความมั่นคงทั้งอารมณ์จิตใจของสมาชิก มีผลต่อการดำเนินการภายในกลุ่มและผลสำเร็จของกลุ่ม เพราะแต่ละคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อความเป็นไปของกลุ่ม
11. สมาชิกควรให้ความร่วมมือกับกลุ่ม การให้ความร่วมมือของสมาชิกสามารถทำให้กลุ่มบรรลุไปถึงจุดหมายของกลุ่มที่ตั้งเอาไว้ ช่วยตอบสนองความต้องการที่ซ่อนเร้นในใจของบุคคลได้
12. สมาชิกทุกคนควรคำนึงถึงการสื่อสารในกลุ่ม การสื่อสารเป็นหัวใจข้อหนึ่งของกระบวนการกลุ่ม การสื่อสารที่ดีทำให้เกิดวินัยในกลุ่ม ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน กลุ่มจะดำเนินไปด้วยดีหรือไม่ขึ้นกับการสื่อสาร
13. สมาชิกต้องมีการประเมินผลเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม การประเมินผลด้านการทำงานร่วมกัน ผลของงานที่ออกมาที่ได้จากการประเมิน ทำให้กลุ่มทราบว่า กลุ่มดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ

ดังนั้นจะเห็นว่า บทบาทของสมาชิกมีผลต่อความก้าวหน้า และความสำเร็จของกลุ่มกลุ่มจะสามารถก้าวหน้ารวดเร็ว และไปสู่ความสำเร็จนั้นหรือไม่ ขึ้นกับบทบาทที่แต่ละคนขับเคลื่อนไป หากสมาชิกมีความเข้าใจในบทบาทและดำเนินตามบทบาทของตนอย่างดี มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์ จิตใจ ความรับผิดชอบต่อบทบาทของตน เคารพสมาชิกคนอื่นๆ พยายามปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนสมาชิก นั่นจะเป็นการนำความสำเร็จมาสู่กลุ่มอย่างแน่นอน

คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม

คมเพชร นัตรสุภกุล (2546: 20-24) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการทำกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

1. คุณค่าในด้านพัฒนาการ (Development Values) กิจกรรมกลุ่มสามารถสร้างพัฒนาการให้กับบุคคลในกลุ่มได้เป็นอย่างดี กิจกรรมแต่ละประเภทสนองความพึงพอใจของบุคคลแตกต่างกันไป คุณค่าด้านพัฒนาการที่เกิดขึ้นดังต่อไปนี้

1.1 การสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล เช่น ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความต้องการความปลอดภัย ต้องการการยอมรับจากกลุ่ม

1.2 มีการสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเขาจะได้ออกมาเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม และในขณะที่เดียวกันเขาจะเรียนรู้เรื่องการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ด้วย

1.3 การพัฒนาด้านทัศนคติ ความสนใจ ความสามารถ และปกติวิสัยทางสังคมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม บุคคลจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น มีการเคารพบุคคลอื่น จึงจะทำให้อยู่ร่วมกับกลุ่มได้ ถ้าหากไม่มีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้กับสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้แล้วในขณะที่บุคคลมีความซาบซึ้งในกิจกรรมต่างๆ อาจจะพัฒนาความสนใจที่แน่นอนเมื่อมีการปฏิบัติงานในกลุ่ม บุคคลมักจะได้ทำงานบางอย่างซึ่งเท่ากับได้พัฒนาความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคลให้ดีขึ้น นอกจากนี้แล้วยังช่วยให้บุคคลที่มาจากครอบครัวต่างกัน ได้เรียนรู้เรื่องของสังคมสามารถแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสม นั่น หมายความว่ามีความเข้าใจในเรื่องปกติวิสัยของสังคม (Social Norm) ดีขึ้น

1.4 คุณค่าด้านอาชีพ กิจกรรมกลุ่มบางประเภท ไม่ใช่จะให้ข้อสนเทศทางอาชีพเท่านั้น แต่จะให้ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพต่างๆ เช่น คนตรี ศิลปะ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบุคคลจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในอดีต กล่าวคือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างประสบการณ์และอาชีพ ถ้าหากความสัมพันธ์นั้นเป็นไปได้อย่างดี ย่อมจะแสดงให้เห็นว่ามีโอกาสจะประกอบอาชีพได้ดี ดังนั้นจึงทำให้เห็นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน มีคุณค่าต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

1.5 ความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะในขณะที่นักเรียนได้มีโอกาสทำงานเป็นกลุ่มนั้น อาจจะได้รับความรู้และทักษะบางประการ ตัวอย่าง เช่น การพูดในที่สาธารณะ การอภิปรายกลุ่ม ภาวะเยียบในการทำงานเป็นหมู่คณะ การประสานงาน เป็นต้น กลุ่มความสนใจที่นักเรียนเป็นสมาชิก อาจจะเป็นด้านการละคร การเขียน การกีฬา การถ่ายรูป ซึ่งย่อมจะช่วยให้ นักเรียนมีทักษะเฉพาะอย่างดีขึ้น

2. คุณค่าด้านการวิจัย (Diagnostic Values) สำหรับผู้นำกลุ่ม เมื่อมีการทำกิจกรรมกลุ่ม จะทำให้มีโอกาสสังเกตสมาชิกในกลุ่มแต่ละคน ทำให้สามารถเข้าใจสมาชิกแต่ละคนได้ดียิ่งขึ้น

3. คุณค่าด้านการบำบัด (Therapeutic Values) ในการรวมกลุ่มของบุคคลจะมีค่าต่อการบำบัดเป็นอย่างดี โรงพยาบาลและคลินิกจะนำวิธีการทางกลุ่มไปใช้รักษาคนไข้ โดยการบำบัดทางจิตวิทยากับคนไข้เป็นกลุ่ม(Group Psychotherapy) สำหรับในโรงเรียน ผู้เรียนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันอาจจะได้รับความช่วยเหลือโดยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) แต่สำหรับผู้มีปัญหาเพียงเล็กน้อย จะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมกลุ่ม เช่น การแก้ปัญหาทางอารมณ์ การพัฒนานิสัยของตนเอง เป็นต้น

4. คุณค่าต่อโรงเรียนและชุมชน (Value to the School and Community) ซึ่งนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม จะมีโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีคุณค่า สร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชนได้จากคุณค่าของกิจกรรม ดังที่ได้กล่าวมานั้น สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมกลุ่มทำให้สมาชิกรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง รู้สึกว่าตนเองเป็นประโยชน์แก่สังคม อีกทั้งรู้สึกว่าตนเป็นที่ต้องการและได้รับการยอมรับจากกลุ่ม สมาชิกเรียนรู้ที่จะเข้าใจตัวเองและผู้อื่น พร้อมทั้งมีการให้และรับการแบ่งปันประสบการณ์ที่หลากหลาย ได้รับกำลังใจจากกันและกัน ในอันที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า มั่นคงต่อไป

เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

สุรวงศ์ โคว์ตระกูล (2550) ได้กล่าวถึงว่า การสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มหรือเรียกว่า “การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์” เป็นเทคนิคการสอนที่นักจิตวิทยาได้ทำการทดลองแล้วว่าเป็นการสอนที่สนทนาคำนิยม และจริยธรรมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเทคนิควิธีการที่ใช้ในการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์นั้นมีหลากหลาย ดังนี้

1. เกม (Game) หมายถึงกิจกรรมที่สมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ลงมือปฏิบัติหรือเข้าร่วมในลักษณะบรรยากาศของการแข่งขันแทรกอยู่ด้วย โดยอาจจะเป็นการแข่งขันกับตัวเอง แข่งขันกับเวลา แข่งขันกับบุคคลอื่น หรือแข่งขันกันระหว่างกลุ่ม ภายใต้กติกาหรือเงื่อนไขที่วางไว้ กิจกรรมที่จัดจะทำให้ผู้เข้าร่วมเกิดการเรียนรู้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เช่น การสร้างความคุ้นเคย การสื่อความหมายการทำงานเป็นทีมสร้างความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ดังนั้นผู้นำจะต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนเสียก่อนที่จะนำเกมต่างๆ มาใช้

2. บทบาทสมมุติ (Role-Play) การจัดกิจกรรมกลุ่มโดยใช้บทบาทสมมุติเป็นการจัดกิจกรรมที่ใช้ตัวละครที่สมมุติขึ้นจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรม โดยให้สมาชิกกลุ่มสวมบทบาทนั้น และได้แสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเกี่ยวกับบทบาทนั้นออกมา วิธีการนี้ช่วยให้สมาชิกได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนและของผู้อื่น ได้อย่างลึกซึ้ง และช่วยให้สมาชิกเข้าใจในบทบาทและแง่มุมที่แตกต่างไปจากตน

3. กรณีตัวอย่าง (Case) การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นการสอนที่ใช้กรณีหรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง มาดัดแปลงและใช้เป็นสื่อ ตัวอย่าง หรือเครื่องมือ ในการให้สมาชิกกลุ่มศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายกัน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ความคิดในการแก้ปัญหาหลายๆ แบบ วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนคิดและพิจารณาข้อมูลที่ตนได้รับอย่างถี่ถ้วน นอกจากนั้นยังช่วยให้การเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงกับความจริง ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น

4. สถานการณ์จำลอง (Simulation) การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการสอนที่ใช้สถานการณ์ที่จำลองขึ้นให้เหมือนจริงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาเป็นเครื่องมือในการสอน โดยการให้สมาชิกเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้นมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น และใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในสถานการณ์นั้น ในการตัดสินใจและ

แก้ปัญหาต่างๆ โดยที่การตัดสินใจนั้น จะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง ในการเล่น สถานการณ์จำลองสมาชิกจะมีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งสภาพการณ์จริงอาจไม่กล้าแสดง เพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป ประสบการณ์ในการเล่น สถานการณ์จำลอง จะช่วยให้สมาชิกเรียนรู้เข้าใจลึกซึ้งในองค์ประกอบที่ซับซ้อนของสภาพความเป็นจริง

5. การระดมสมอง (Brain Storming) เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมในกลุ่มที่เข้ารับการอบรมที่มีความรู้ในระดับเดียวกัน มีความสนใจในเรื่องที่คล้ายคลึงกัน ปฏิบัติงานที่คล้ายกัน มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องเดียวกัน วิทยากรที่จะนำการระดมสมองนี้ จะต้องเข้าใจหลักการระดมสมองและอธิบายให้ผู้รับการอบรมเข้าใจก่อน การใช้วิธีการระดมสมองไม่เหมาะที่จะใช้เป็นวิธีการฝึกอบรมในช่วงเวลาเริ่มต้น เพราะผู้เข้ารับการอบรมยังไม่คุ้นเคยกันจะไม่กล้าแสดงออกทำให้ได้ผลไม่เต็มที่แนวทางในการจัดฝึกอบรมด้วยวิธีการระดมสมอง

แนวทางในการจัดฝึกอบรมด้วยวิธีการระดมสมอง

1. การเลือกสรรวิทยากรต้องมีความถนัดในการใช้วิธีการนี้ เพราะต้องมีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เข้ารับการอบรมกล้าพูด กล้าแสดงออกอย่างเปิดเผย ให้โอกาสทุกๆ คนพูด ปิดโอกาสผู้เข้ารับการอบรมที่พูดมากเกินไปจนผู้อื่นไม่ได้พูด

2. การจัดอบรมด้วยวิธีการนี้เหมาะสำหรับผู้เข้ารับการอบรมจำนวนไม่เกิน 30 คน เพราะถ้าจำนวนมากเกินไป จะทำให้เกิดจุดบอดขึ้นภายในกลุ่มได้

3. การจัดสถานที่ควรเป็นแบบวงกลม แบบตัวยู แบบตัววี แบบสี่เหลี่ยมหรือแบบโค้ง

4. ระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละครั้งไม่ควรเกิน 30 นาที (นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2544: 29-30)

จากเอกสารที่ทำการค้นคว้ามาเกี่ยวกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการทำกิจกรรมกลุ่มนั้น มีด้วยกันหลายวิธี เช่น เกม บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การระดมสมอง ซึ่งเทคนิคเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียน ได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นกันอย่างทั่ว ถึง ได้ฝึกทักษะที่จำเป็น ได้ร่วมมือกันในการทำงาน มีโอกาสแสดงความสามารถในการเป็นทั้ง ผู้ฟัง ผู้พูดที่ดี จากการเข้าไปมี

ส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถนำทักษะและสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงอีกด้วย

ลำดับขั้นของการจัดกิจกรรมกลุ่ม

Johnson and Johnson (1997: 459 อ้างถึงใน อนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2544: 103-107) กล่าวถึง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในกลุ่ม ว่ามีลำดับขั้นในการพัฒนา 7 ขั้น ตอน ได้แก่

1. ปฐมนิเทศ ขั้นตอนและกระบวนการ การเริ่มกลุ่มต้องให้สมาชิกได้รับรู้จุดมุ่งหมายหน้าที่ และลักษณะงานของกลุ่ม สร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิก ทำความตกลงร่วมกันในด้านการทำงาน เพื่อให้ตรงกับความต้องการ ความสนใจของสมาชิก การพบกันครั้งแรกในกลุ่ม ผู้นำกลุ่มต้องชี้แจง กระบวนการ แนะนำสมาชิก บอกลักษณะงานของกลุ่ม สร้างความร่วมมือ การฟังพากันระหว่าง สมาชิก

2. สร้างความคุ้นเคยและข้อตกลงร่วมกันสมาชิกจะเริ่มคุ้นเคยกันและชินกับกระบวนการ ทำงานในกลุ่ม สมาชิกจะรู้ความสามารถและข้อจำกัดของสมาชิกคนอื่น ๆ ในขั้นนี้ผู้นำกลุ่มต้องเน้น กฎเกณฑ์ของกลุ่ม คือ รับผิดชอบการเรียนรู้ของตน และสมาชิกคนอื่น ๆ ช่วยเหลือสมาชิกยอมรับ สนับสนุนและไว้วางใจสมาชิก ตัดสินใจร่วมกัน เผชิญปัญหาและแก้ปัญหาโดยทำงานกันเป็นกลุ่ม ซึ่งผู้นำกลุ่มจะต้องเอื้อให้กลุ่มเป็นไปตามแนวที่กำหนด

3. สร้างความไว้วางใจและยอมรับซึ่งกันและกัน ความเข้าใจซึ่งกันและกันเกิดจากการที่สมาชิก ตระหนักถึงการช่วยเหลือ ฟังพากัน ความรู้สึกผูกพันนี้จะทำให้สมาชิกรับผิดชอบพฤติกรรม การ เรียนรู้ร่วมกัน สมาชิกจะตระหนักและยอมรับความจริงว่ากลุ่มจะเรียนรู้ได้ดีทั้ง กระบวนการและ ผลงาน ต้องมาจากความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในการมีส่วนร่วมค้นคว้าทำงานที่ได้รับมอบหมาย และแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม ส่วนความไว้วางใจเกิดจากการที่บุคคลเปิดเผยตนเอง ด้านความคิด ความรู้สึก โดยสมาชิกยอมรับต่อความคิด ความรู้สึกเหล่านั้นด้วยการยอมรับ เข้าใจ สนับสนุน และเปิดเผยตนเองเช่นกัน

4. ความขัดแย้งและความแตกต่าง การขัดแย้ง ไม่ยอมรับผู้นำ แยกตัวไม่ทำงานกลุ่มเป็นแบบ ฟังตนเองมากกว่าฟังพากันในกลุ่ม ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้นำกลุ่มที่จะต้องช่วยกระตุ้นให้เกิด

ความผูกพัน สัมพันธภาพระหว่างสมาชิก แต่ต้องไม่ใช้วิธีตัดสิน บังคับ ชี้นำ ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เผชิญปัญหาและตัดสินใจปัญหาาร่วมกัน

5. สร้างเอกภาพ ขอมรับจุดมุ่งหมาย กระบวนการและสมาชิก สมาชิกจะรู้สึกว่ กระบวนการ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของกลุ่มมาจากสมาชิกเอง ไม่ได้เป็นหน้าที่ของผู้นำ แรงจูงใจที่จะเรียนรู้มาจากแรงจูงใจภายในบุคคล สมาชิกยอมรับและร่วมมือกันในการรับผิดชอบหน้าที่ของตน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของกลุ่ม

6. สร้างงาน กลุ่มมีความผูกพัน สมาชิกร่วมมือกัน กลุ่มมีประสิทธิภาพ มีเอกลักษณ์ ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องพึ่งพาผู้นำกลุ่ม สมาชิกรับผิดชอบตนเอง รับผิดชอบกลุ่มร่วมกัน สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกและผู้นำเป็นไปในทางที่ดี ผู้นำเป็นที่ปรึกษา เป็นเพื่อนร่วมงานมากกว่าเป็นผู้สั่งการ

7. ขั้นยุติกกลุ่ม การยุติกกลุ่ม การออกจากสถานการณ์หนึ่งเพื่อก้าวไปข้างหน้า เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ให้สัญญาณการยุติกกลุ่ม และช่วยให้สมาชิกแสวงหาการทำงานในกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม ระยหานี้ นักเรียนจะเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม และเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม หรือค้นคว้าแสวงหาสิ่งที่ต้องการรู้นั้นด้วยตนเอง ผลจากการเรียนรู้จะเกิดกับผู้เรียนโดยตรง ผู้ที่มีส่วนร่วมมากก็จะได้รับผลการเรียนรู้นั้นๆ มากขึ้นด้วย ในการทำกิจกรรมจะเป็นการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ทางด้านร่างกาย คือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ หรือกระทำการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือการค้นคว้าสืบสวนสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องอาศัยการแสดงออกทางกาย วาจา ในการสื่อความหมายกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1.2 ทางด้านจิตใจ คือ การที่นักเรียนเกิดความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติกันอย่างแท้จริง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้จะนำไปสู่การรับรู้แนวคิดและการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาเป็นอย่างดี และช่วยให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาได้นานอีกด้วย

1.3 ทางด้านปัญญาหรือสมอง คือ การเรียนรู้ที่เกิดจากการเห็นจริง มีการค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และสร้างแนวคิดจากสิ่งที่ได้รับรู้นั้น จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวความคิดและเหตุผลในการพิจารณาไตร่ตรองใน การทำงาน การตัดสินใจ การวิเคราะห์และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ขั้นวิเคราะห์เป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ทันทีหลังจากที่ลงมือกระทำกิจกรรม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม วิธีการเรียน ผลการเรียนรู้ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองดี

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะรวบรวมแนวคิดที่ตนค้นพบแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น แล้วสรุปเป็นหลักการของตนเองซึ่งผู้เรียนสามารถนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ในอนาคต หรือประยุกต์ให้เข้ากับตนเองได้ การประยุกต์นั้นจะทำได้ 2 ลักษณะ คือ

3.1 การประยุกต์เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ หรือพัฒนาตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้นรวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.2 การประยุกต์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ และเพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนช่วยในการคิดค้น และประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ขึ้น

4. ขั้นประเมินผล โดยให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่มจากการอภิปราย ให้ข้อเสนอแนะและติชมร่วมกับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม

จากลำดับของกิจกรรมกลุ่มดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ลำดับขั้นของกิจกรรมกลุ่มนั้นจะประกอบไปด้วย ขั้นตอนมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความคุ้นเคย ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์หลังจากที่ได้ปฏิบัติกิจกรรม ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับตนเองและขั้นประเมินผล โดยให้สมาชิกช่วยกันประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้ จากการเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมทั้งให้ ข้อเสนอแนะและติชมร่วมกัน

ประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

Nelson-Jone (1992: 11) ได้กล่าวถึงประโยชน์ในการจัดกิจกรรมกลุ่มโดยสรุปว่า บุคคลที่ได้รับการฝึกการเข้าร่วมในกิจกรรมกลุ่มจะทำให้เกิดทักษะทางสังคม ทักษะในการทำงาน มีความกล้าแสดงออก และสามารถจัดข้อขัดแย้งในใจได้

นอกจากนี้การเข้าร่วมกิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้สมาชิกได้พัฒนาตนเองในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมตนเอง การรู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับ การรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง การรู้จักสิทธิของตนเองและผู้อื่น เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ สามารถปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี และในกลุ่มยังเป็นที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้บุคคลได้แสดงความสามารถของตนเอง ช่วยให้บุคคลรู้สึกปลอดภัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

ชาย โพรธิตา (2540) ได้ศึกษาจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ: ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าใจว่า สาธารณสมบัติคือของที่เป็นสมบัติส่วนรวม ไม่มีปัจเจกชนคนไหนคนใดเป็นเจ้าของ แต่ทุกคนในชุมชนหรือสังคมมีส่วนเป็นเจ้าของ มีสิทธิใช้ประโยชน์ และมีหน้าที่พึงดูแลรักษา ไม่ว่าจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากสาธารณสมบัตินั้นหรือไม่ก็ตาม สาธารณสมบัติเหล่านี้ ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์แม่น้ำลำคลอง สวนสาธารณะ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าตนมีส่วนเป็นเจ้าของสาธารณสมบัติทุกอย่างนั้น มีเพียงร้อยละ 40 และที่เห็นว่าเป็นเจ้าของเพียงบางอย่างมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 46 ส่วนที่ไม่คิดว่าตนมีส่วนเป็นเจ้าของสาธารณสมบัติเลย มีสัดส่วนน้อยร้อยละ 14 สรุปว่าความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติเป็นสองระดับ ระดับหนึ่งเป็นจิตสำนึกแบบที่บุคคลไม่ต้องทำอะไรมาก เพียงแต่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ทำลายสาธารณสมบัติที่ตนใช้ก็พอ ซึ่งเป็นการแสดงออกว่าบุคคลมีความเข้าใจว่าควรหรือไม่ควรปฏิบัติอย่างไรกับสาธารณสมบัติ โดยเรียกจิตสำนึกแบบนี้ว่า แบบ Passive ระดับสอง เป็นระดับที่บุคคลกระทำการอันแสดงว่าเขามีความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ไม่ว่าจะได้ใช้หรือไม่ได้ใช้สาธารณสมบัตินั้นก็ตาม เช่น การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาสาธารณสมบัติที่ชำรุดเสียหาย โดยเรียกจิตสำนึกแบบนี้ว่าแบบ Active

ในงานวิจัยของหฤทัย อาจปรุ (2544) ศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 จากสถาบันการศึกษาพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษา นักศึกษาพยาบาล จำนวน 510 คน ลักษณะการศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก คือ จิตสำนึกสาธารณะด้านความคิดเห็น 1) ด้านความตระหนักที่เกิดขึ้นในสังคม 2) ด้านการวิเคราะห์

วิพากษ์ วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม 3) ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี 4) ด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ส่วนที่สองด้านพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีจิตสาธารณะ ได้แก่ 5) ด้านการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม 6) ด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามภาวะผู้นำ แบบสอบถามรูปแบบการดำเนินชีวิต แบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแบบสอบถามการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนการมีจิตสำนึกสาธารณะโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล ส่วนใหญ่ก่อนไปทางต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ส่วนภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มวิชาการ กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มก้าวหน้า กลุ่มกิจกรรม กลุ่มสังคมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล และรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มเก็บตัว มีความสัมพันธ์ทางลบการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล ที่ระดับ .05 และตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์การมีจิตสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต กลุ่มก้าวหน้า รูปแบบการดำเนินชีวิต กลุ่มกิจกรรม และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 45.60 ($R^2 = .456$)

งานวิจัยเชิงสำรวจที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะส่วนใหญ่จะเป็นงานด้านจิตสำนึกต่อส่วนรวม ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ และ สาธารณูปโภคต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยศึกษาในความหมายที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักเอาใจใส่ เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวม ที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

ซัชชัย ศิลปสุนทร (2540) ศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าระดับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของคนทั่วไปอยู่ในระดับปานกลางจากผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่า เยาวชนไทยส่วนใหญ่ยังขาดจิตสาธารณะอยู่มาก นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความสนใจและเน้นการเลือกปฏิบัติที่ส่งผลประโยชน์ต่อตนเอง มีความตระหนักในผลที่จะเกิดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ดังนั้นการพัฒนาจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ดี โดยการปลูกฝังจิตสาธารณะด้วยการเปลี่ยนที่กระบวนการทางปัญญา เพื่อให้ติดตัวไปกระทั่งพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป

อักษร สวัสดิ์ (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกพิจารณาตามคะแนนจากมากไปหาน้อย

ได้แก่ ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านมลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง มลพิษทางขยะมูลฝอย และด้านพลังงาน ตามลำดับ ซึ่งปัญหาอุปสรรคในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่เกิดจากมนุษย์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการไม่ให้ความร่วมมือ ความมั่งงาย

นันทวัฒน์ ชุนชี (2546) ศึกษาการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส จำนวน 60 คน จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ร่วมกับเพศ ที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ในกลุ่มทดลองได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม และไม่ได้รับตัวแบบในกลุ่มควบคุม ในแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการศึกษา 24 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที วัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการทดลองด้วยแบบวัดจิตสาธารณะที่ให้เลือกคำตอบเป็นแบบมาตราประเมินค่า 3 ระดับ การทดลองพบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับเพศ นักเรียนที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับตัวแบบ

ธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง (2547) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาปฏิสัมพันธ์การได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบกับเพศของนักเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ได้รับโปรแกรม และไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะ มีนักเรียนจำนวน 68 คน ใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เครื่องมือคือโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ วัดจิตสาธารณะด้วยแบบวัดจิตสาธารณะแบ่งเป็นมาตราประเมิน 3 ระดับ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบมีจิตสาธารณะ และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบกับเพศจากงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นว่า ในงานวิจัยครั้งนี้ใช้ได้เลือกใช้แนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญา โดยเทคนิคการเสนอตัวแบบ

นันทวัฒน์ ชุนชี และ ธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่ต่อยอดมาจากงานวิจัยทั้ง 2 ในงานนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจากพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีจิตสาธารณะของกลุ่มตัวอย่างเพราะการสังเกตนั้นช่วยให้ได้ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์นั้น

อย่างแท้จริง ทำให้ข้อมูลมีความเชื่อถือสูงและมีความสมบูรณ์มากกว่าเพราะเป็นข้อมูลที่ได้โดยบุคคลไม่มีโอกาสนึกคิดเปลี่ยนแปลง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

Morrissey, K.M., and W.W. Ronald Jay (2005) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่จัดภายนอกโรงเรียนและการพัฒนาที่ดีของเยาวชน จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและครอบครัวโดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ ต้องการที่จะเสนอกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และคาดหวังว่ากิจกรรมจะป้องกันเยาวชนจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันได้เพราะมีงานวิจัยรายงานที่ศึกษาเกี่ยวกับยาเสพติด ความรุนแรงหรือปัญหาพฤติกรรมอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมที่จัดภายนอกโรงเรียนมีผลต่อการเสนอแนวทางแก้ปัญหา และใช้กิจกรรมมาเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมอาสาสมัคร โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ดีของเยาวชน ประกอบด้วยครูผู้สอน การจัดการของโรงเรียน ครอบครัวและผู้กำหนดนโยบาย โดยครอบครัวและชุมชนนั้นเป็นสถานที่แรกในการพัฒนาของเยาวชน

คดิ ปรีชา (2550) ได้ทำการศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหาร สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน หัวหน้างานแนะแนวและสวัสดิการการศึกษา ครูผู้สอนและนักศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปางจำนวน 371 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความถี่ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการนำองค์กรและด้านการควบคุมองค์กร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อทุกด้าน ซึ่งบุคลากรประกอบด้วย ผู้บริหารหัวหน้างาน ครูผู้สอนและนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ทั้งโดยรวม 4 ด้าน และในแต่ละด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน กิจกรรมในแต่ละด้านที่มีการปฏิบัติต่ำกว่ากิจกรรมอื่น ซึ่งสมควรได้รับการพัฒนาคือ การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือจากผู้ปกครองนักศึกษา

ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาระบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลการประเมินให้บุคลากรทุกฝ่าย ผู้ปกครอง ชุมชนรับทราบ

สมมติฐานการวิจัย

1. ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2553 จำนวน 3 ห้อง จำนวนนักเรียน 115 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 40 คน ซึ่งมาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงจากห้องเรียนที่มีคะแนนจิตสาธารณะต่ำสุดจากจำนวน 3 ห้องเรียน และสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม สุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มแบบ(random assignment) เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงโรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากได้รับการอนุมัติแล้วจึงทำการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยไปที่โรงเรียนชุมชนวัดสมร โภกิ เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติ
 2. ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับนักเรียน โดยสนทนาเรื่องทั่วไปเพื่อสร้างความคุ้นเคยและให้เกิดความไว้วางใจในตัวผู้วิจัย และผู้วิจัยแนะนำตนเองและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความร่วมมือในการตอบแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ
 3. ผู้วิจัยนำโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนไปทดลองกับกลุ่มทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ถึง 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์
 4. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลพฤติกรรมจิตสาธารณะของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังการทดลอง
 5. ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 3 ชุด ดังนี้
1. แบบวัดจิตสาธารณะ
 2. แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อ โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ เมื่อเสร็จสิ้นโปรแกรมการทดลองแต่ละครั้ง
 3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ และต่อผู้วิจัย โดยให้นักเรียนประเมินจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้เข้าร่วมโปรแกรม เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองทั้ง 12 ครั้ง

ตารางที่ 1 โครงสร้างของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ

ครั้งที่	องค์ประกอบที่ ต้องการพัฒนา	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะของกิจกรรม
1.	การสร้างสัมพันธภาพ	รู้จักฉันรู้จักเธอ	1. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ ข้อตกลงเบื้องต้น ระยะเวลา สถานที่ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมให้ไปสู่เป้าหมาย 3. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ จิตสาธารณะ	1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน 2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่มและตรวจใบงานจากการทำกิจกรรม
2.	การรับผิดชอบและ รักษาสัญญาที่เป็น สาธารณสมบัติ ส่วนรวม	ห้องเรียนของเรา	เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีการดูแลรักษาและรับผิดชอบต่อสิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติส่วนรวม	1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน 2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. ตรวจสอบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่มและตรวจใบงานจากการทำกิจกรรม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบที่ ต้องการพัฒนา	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะของกิจกรรม
3.	การรับผิดชอบและ รักษาสถาปัตยกรรมสมบัติ ส่วนรวม	ห้องสมุดของ เรา	1. เพื่อให้นักเรียน รู้จักการดูแลรักษา ห้องสมุดซึ่งเป็น สาธารณะสมบัติ ส่วนรวม โดยการ อ่านหนังสือแล้วเก็บ ที่เดิม ไม่ทำลาย หนังสือ เป็นต้น 2. เพื่อให้นักเรียนได้ ร่วมทำกิจกรรมซึ่ง เป็นการช่วยรักษา และดูแลห้องสมุดอัน เป็นสาธารณะสมบัติ ส่วนรวม	1. สังเกตจากการเข้า ร่วมกิจกรรมของ นักเรียน 2. สังเกตจากการให้ ความร่วมมือ การแสดง ความคิดเห็น และ พฤติกรรมของนักเรียน ระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมิน ความคิดเห็นของ นักเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่มและตรวจ ใบงานจากการทำ กิจกรรม
4.	การใช้ของส่วนรวม ร่วมกับผู้อื่น	ใครมีจิต สาธารณะ	เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึง ความสำคัญของการ เคารพสิทธิในการใช้ ของส่วนรวมของ โรงเรียน	1. สังเกตจากการเข้า ร่วมกิจกรรมของ นักเรียน 2. สังเกตจากการให้ ความร่วมมือ การแสดง ความคิดเห็น และ พฤติกรรมของนักเรียน ระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมิน ความคิดเห็นของ นักเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่มและตรวจ ใบงานจากการทำ กิจกรรม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบที่ ต้องการพัฒนา	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะของกิจกรรม
5.	การใช้ของส่วนรวม ร่วมกับผู้อื่น	การให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น ปิดตาเปิดใจ	เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึง ความสำคัญของการ ให้ความช่วยเหลือ ผู้อื่น และได้ ตระหนักถึงการมี ส่วนร่วมในความ รับผิดชอบต่อสังคม	1. สังเกตจากการเข้า ร่วมกิจกรรมของ นักเรียน 2. สังเกตจากการให้ ความร่วมมือ การแสดง ความคิดเห็น และ พฤติกรรมของนักเรียน ระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมิน ความคิดเห็นของ นักเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่มและตรวจ ใบงานจากการทำ กิจกรรม
6.	การดูแลและใช้ของ ส่วนรวมร่วมกับผู้อื่น	สมบัติส่วนรวม ต้องช่วยกัน ดูแล	เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึง ความสำคัญของการ ดูแลรักษาสาธารณ สมบัติส่วนรวม ภายในโรงเรียน	1. สังเกตจากการเข้า ร่วมกิจกรรมของ นักเรียน 2. สังเกตจากการให้ ความร่วมมือ การแสดง ความคิดเห็น และ พฤติกรรมของนักเรียน ระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมิน ความคิดเห็นของ นักเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่มและตรวจ ใบงานจากการทำ กิจกรรม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบที่ ต้องการพัฒนา	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะของกิจกรรม
7.	การรักษาความสะอาด	โรงเรียนปลอด ขยะ	1. เพื่อให้นักเรียน ช่วยกันดูแลรักษา ความสะอาดภายใน โรงเรียนและทิ้งขยะ ให้ลงถังขยะ 2. เพื่อให้นักเรียนได้ ร่วมทำกิจกรรมเก็บ ขยะ เป็นการช่วยดูแล รักษาโรงเรียนซึ่งเป็น สถานที่ส่วนร่วมที่ ต้องช่วยกันรักษา ความสะอาด	1. สังเกตจากการเข้า ร่วมกิจกรรมของ นักเรียน 2. สังเกตจากการให้ ความร่วมมือ การแสดง ความคิดเห็น และ พฤติกรรมของนักเรียน ระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมิน ความคิดเห็นของ นักเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่ม
8.	การดูแลรักษาต้นไม้	โรงเรียนสีเขียว	1. เพื่อให้นักเรียนได้ รู้ถึงประโยชน์และ การดูแลรักษาต้นไม้ 2. เพื่อให้นักเรียนได้ เกิดจิตสำนึก สาธารณะจากการทำ กิจกรรม การปลูก ต้นไม้ และให้ นักเรียนได้ร่วมกัน ดูแลรักษาต้นไม้ ซึ่ง เป็นของส่วนร่วม	1. สังเกตจากการเข้า ร่วมกิจกรรมของ นักเรียน 2. สังเกตจากการให้ ความร่วมมือ การแสดง ความคิดเห็น และ พฤติกรรมของนักเรียน ระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมิน ความคิดเห็นของ นักเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่ม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบที่ ต้องการพัฒนา	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะของกิจกรรม
9.	ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น	แหวนแห่ง ความซื่อสัตย์	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และฝึกพฤติกรรม ไม่เอาของของคนอื่น มาเป็นของตนเอง เก็บของได้แล้วส่งคืน การพูดความจริง	1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของ นักเรียน 2. สังเกตจากการให้ ความร่วมมือ การแสดง ความคิดเห็น และ พฤติกรรมของนักเรียน ระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมิน ความคิดเห็นของ นักเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่มและตรวจ ใบงานจากการทำ กิจกรรม
10.	ความเสียสละและการ มีน้ำใจ	ลานวัด สะอาดตา	1. เพื่อให้ นักเรียนมี จิตสำนึกในเรื่องการ เสียสละและมีน้ำใจ ในการช่วยเหลือ สังคมและส่วนรวม 2. เพื่อให้ นักเรียนเกิด จิตสำนึกอันดีในเรื่อง การบำเพ็ญประโยชน์ จากการทำกิจกรรม ทำความสะอาดลาน วัด	1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของ นักเรียน 2. สังเกตจากการให้ ความร่วมมือ การแสดง ความคิดเห็น และ พฤติกรรมของนักเรียน ระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมิน ความคิดเห็นของ นักเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่ม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบที่ ต้องการพัฒนา	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะของกิจกรรม
11.	ความเสถียรและการ มีน้ำใจ	แบ่งปัน รอยยิ้ม	เพื่อให้ นักเรียนเกิด จิตสำนึกสาธารณะให้ เรื่องการแบ่งปัน เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น	1. สังเกตจากการเข้า ร่วมกิจกรรมของ นักเรียน 2. สังเกตจากการให้ ความร่วมมือ การแสดง ความคิดเห็น และ พฤติกรรมของนักเรียน ระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมิน ความคิดเห็นของ นักเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่ม
12.	คำมั่นสัญญา		1. เพื่อให้ นักเรียนบอก วิธีการและประโยชน์ที่ ได้รับการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่มไปปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต 2. เพื่อให้ นักเรียนสรุป กิจกรรมทั้งหมดที่ได้ ร่วมกันทำ และ อภิปรายถึงประโยชน์ ที่ได้รับการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม 3. เพื่อให้ นักเรียนให้ คำมั่น ปฏิบัติตนให้ เป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ	1. สังเกตจากการเข้า ร่วมกิจกรรมของ นักเรียน 2. สังเกตจากการให้ ความร่วมมือ การแสดง ความคิดเห็น และ พฤติกรรมของนักเรียน ระหว่างร่วมกิจกรรม 3. ตรวจสอบประเมิน ความคิดเห็นของ นักเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่มและแบบ วัด Post-test

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

1. โปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างตามกระบวนการดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับจิตสาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขั้นตอนการสร้างโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี 12 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมใช้เวลาในการทำกิจกรรม 50 ชั่วโมง โดยจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์

1.2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

2. แบบสอบถามวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ตามกระบวนการดังนี้

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษา ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ

2.3 เขียนข้อคำถามตามนิยามเชิงลักษณะพฤติกรรม

2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

2.5 นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้ไปทำกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงเท่ากับ .84

เกณฑ์การให้คะแนน

ไม่เคยทำพฤติกรรมจิตสาธารณะเลย	ให้	0	คะแนน
เคยทำพฤติกรรมจิตสาธารณะน้อย	ให้	1	คะแนน
เคยทำพฤติกรรมจิตสาธารณะปานกลาง	ให้	2	คะแนน

เกณฑ์ทำพฤติกรรมจิตสาธารณะมาก	ให้	3	คะแนน
เกณฑ์ทำพฤติกรรมจิตสาธารณะมากที่สุด	ให้	4	คะแนน

เกณฑ์ในการตัดสิน ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนน โดยกำหนดพฤติกรรมจิตสาธารณะ ออกเป็น 4 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

$$(\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนระดับ} = (4-0)/4 = 1$$

เกณฑ์การแปลความหมายพฤติกรรมจิตสาธารณะ

ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ	คะแนน
ต่ำมาก	0.00-1.00
ต่ำ	1.01-2.00
สูง	2.01-3.00
สูงมาก	3.01-4.00

เกณฑ์การแปลความหมายพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวม

ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ	คะแนน
ต่ำมาก	0.00-30.00
ต่ำ	31.0-60.00
สูง	61.00-90.00
สูงมาก	91.00-120.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแจงความถี่และหาร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบค่า (t-test dependent)
4. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่า (t-test Independent)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมร โกลีเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบที่มีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ซึ่งมีการวัดตัวแปรตามก่อนหลัง การทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมี 20 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน วัดตัวแปรตามคือคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยจะนำเสนอในรูปแบบตารางและวิเคราะห์เนื้อหาโดยนำเสนอเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ระดับพฤติกรรมจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะที่มีต่อการพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมในแต่ละครั้งของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯแต่ละครั้ง

ตอนที่ 1 ระดับพฤติกรรมจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัดจิตสภาวะก่อนและหลังการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสภาวะของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม	หลังการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
1	ข้าพเจ้าใช้อุปกรณ์ที่เป็นสมบัติของส่วนรวมอย่างระมัดระวังและทะนุถนอม เช่น ที่เย็บกระดาษ ชั้นวางหนังสือ เป็นต้น	2.30	.87	สูง	3.45	.61	สูงมาก
2	ข้าพเจ้าเปิด-ปิดประตู และหน้าต่างห้องเรียน ไม่ให้เกิดเสียงดังไปรบกวนนักเรียนคนอื่น	2.05	.95	สูง	2.75	.91	สูง
3	ข้าพเจ้าดูแล โต๊ะ เก้าอี้ ของห้องเรียนให้สะอาดและอยู่ในสภาพดี	2.30	1.38	สูง	3.50	.76	สูงมาก
4	เมื่อข้าพเจ้าใช้คอมพิวเตอร์เสร็จ ข้าพเจ้าจะปิดและเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย	3.30	1.26	สูงมาก	3.80	.52	สูงมาก
5	ข้าพเจ้าทำความสะอาด และเก็บอุปกรณ์หลังการทดลองในวิชาวิทยาศาสตร์อย่างเรียบร้อยและเป็นระเบียบ	2.70	1.13	สูง	3.75	.64	สูงมาก
6	เมื่ออ่านหนังสือในห้องสมุดเสร็จ และออกจากห้องสมุด ข้าพเจ้าจะวางหนังสือไว้โดยไม่เก็บเข้าที่เดิม	3.55	.69	สูงมาก	3.20	1.32	สูงมาก
7	ข้าพเจ้าไม่นำสิ่งของที่เป็นของโรงเรียนกลับบ้านไปเป็นของส่วนตัว เช่น หนังสือห้องสมุด เป็นต้น	1.10	1.62	ต่ำ	2.35	1.98	สูง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม	หลังการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
8	ข้าพเจ้าแจ้งให้ครูหรือภารโรง ทราบเมื่อพบของส่วนรวม ชำรุดเสียหาย เพื่อจะได้ ซ่อมแซมและนำมาใช้ต่อ	1.35	1.23	ต่ำ	2.70	1.26	สูง
9	ข้าพเจ้าเตือนเพื่อนที่ทำลาย สิ่งของในโรงเรียน เช่น เค็ด ดอกไม้ เขียนฝาผนังหรือ กำแพง เป็นต้น	1.90	1.25	ต่ำ	3.00	.92	สูง
10	ข้าพเจ้าจะไม่วางของของ ตนเองบนม้านั่ง เพื่อให้เพื่อน นั่งด้วย	1.95	1.50	ต่ำ	2.70	1.34	สูง
11	เมื่อข้าพเจ้าเข้าห้องสมุด ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสืออย่าง ระมัดระวัง ไม่พับหนังสือ หรือขีดเขียน หนังสือจะได้อยู่ นานและไม่ฉีกขาด	1.50	1.61	ต่ำ	3.65	.59	สูงมาก
12	เมื่อข้าพเจ้าอ่านหนังสือใน ห้องเรียนเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะ เก็บหนังสือเข้าที่เดิมให้ เรียบร้อย	3.10	1.21	สูงมาก	3.85	.49	สูงมาก
13	เมื่อข้าพเจ้าพบสิ่งของตกอยู่ ในโรงเรียน ข้าพเจ้าจะนำไป ส่งให้คุณครู เพื่อตามหา เจ้าของต่อไป	3.25	.91	สูงมาก	3.75	.44	สูงมาก
14	ข้าพเจ้าจะช่วยเก็บอุปกรณ์ กีฬาเข้าที่เดิม เมื่อเลิกเรียน วิชาพลศึกษา	2.05	1.23	สูง	3.15	.81	สูงมาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม	หลังการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
15	ข้าพเจ้าพบว่ามีบางห้องลิ้มปิดไฟ ปิดพัดลม ข้าพเจ้าจะเข้าไปปิดให้เรียบร้อย	2.00	1.52	ต่ำ	2.65	1.90	สูง
16	ข้าพเจ้าปิดไฟ ปิดพัดลม หลังจากเลิกเรียนแล้วหรือย้ายไป เรียนห้องอื่นทุกครั้ง	2.40	1.27	สูง	3.20	.77	สูงมาก
17	เมื่อข้าพเจ้าเข้าห้องน้ำ ข้าพเจ้าจะราดน้ำและดูแลความสะอาดอย่างดีเมื่อใช้เสร็จ	3.45	.89	สูงมาก	3.85	.49	สูงมาก
18	ข้าพเจ้าใช้น้ำเท่าที่จำเป็น และปิดเมื่อใช้เสร็จ	2.95	1.05	สูง	3.75	.55	สูงมาก
19	ข้าพเจ้ากอดน้ำดื่ม และดื่มจนหมด ไม่เหลือทิ้ง	1.85	1.18	ต่ำ	3.35	.75	สูงมาก
20	เมื่อข้าพเจ้าเห็นก๊อกน้ำเปิดอยู่ ข้าพเจ้าจะเข้าไปปิดให้สนิท	2.95	1.00	สูง	3.60	.68	สูงมาก
21	ข้าพเจ้าช่วยเพื่อนจัดบอร์ดกิจกรรมในห้องเรียน	1.50	1.28	ต่ำ	2.50	1.00	สูง
22	ข้าพเจ้านำอุปกรณ์ หรือของตกแต่งมาช่วย เวลาทำกิจกรรมในห้องเรียน เช่น งานปีใหม่	2.35	1.31	สูง	3.40	.68	สูงมาก
23	ข้าพเจ้าจะช่วยคุณครู แจกสมุดจดการบ้านคืนเพื่อน	1.45	1.00	ต่ำ	2.95	.76	สูง
24	ข้าพเจ้าเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรม เช่น เป็นตัวแทนถือพานไหว้ครู เป็นต้น	.65	1.04	ต่ำมาก	1.25	1.16	ต่ำ
25	เมื่อข้าพเจ้านำอุปกรณ์มาใช้ในการจัดบอร์ด หลังจัดบอร์ดเสร็จ ข้าพเจ้าจะเก็บอุปกรณ์เข้าที่อย่างเรียบร้อย	1.90	1.33	ต่ำ	3.15	.93	สูงมาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม	หลังการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
26	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความสมัครใจ เช่น กิจกรรมปลูกต้นไม้ กิจกรรมเก็บขยะ เป็นต้น	2.60	1.19	สูง	4.00	.00	สูงมาก
27	ข้าพเจ้าจะนำวัสดุอุปกรณ์มาช่วยจัดงานเมื่อมีกิจกรรมของโรงเรียนเช่น งานกีฬา งานปีใหม่ เป็นต้น	2.05	1.23	สูง	3.40	.82	สูงมาก
28	ข้าพเจ้าร่วมบริจาคสิ่งของในงานที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น แบ่งปันหนังสือให้ห้องอ่าน ผู้ประสบภัยน้ำท่วม	1.10	1.02	ต่ำ	1.85	1.46	ต่ำ
29	ข้าพเจ้าแบ่งปัน และเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมของโรงเรียน เช่น ลูกบอล หนังสือ ห้องสมุด ของโรงเรียน	1.85	.99	ต่ำ	3.30	1.03	สูงมาก
30	ข้าพเจ้าช่วยเพื่อนเก็บของหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน เช่น งานกีฬา งานปีใหม่ เป็นต้น	2.45	1.19	สูง	3.65	.59	สูงมาก
รวม		65.90	16.85	สูง	95.45	6.02	สูงมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ก่อนการทดลอง พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนชุมชนวัดสมร โภคิ กลุ่มทดลอง มีระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 65.90$) และภายหลังการทดลอง พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ในโรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ กลุ่มทดลอง มีระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 95.40$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแสดงคะแนนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนการทดลอง		ระดับพฤติกรรม	หลังการทดลอง		ระดับพฤติกรรม
		ค่า			ค่า		
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน	
1	ข้าพเจ้าใช้อุปกรณ์ที่เป็นสมบัติของส่วนรวมอย่าง ระมัดระวัง และทะนุถนอม เช่น ที่เขียนกระดาษ ชั้นวางหนังสือ เป็นต้น	2.40	.68	สูง	3.10	.79	สูงมาก
2	ข้าพเจ้าเปิด-ปิดประตู และหน้าต่างห้องเรียน ไม่ให้เกิดเสียงดังไปรบกวนนักเรียนคนอื่น	2.00	.86	ต่ำ	2.70	.98	สูง
3	ข้าพเจ้าดูแล โต๊ะ เก้าอี้ ของห้องเรียนให้สะอาดและอยู่ในสภาพดี	2.65	.67	สูง	2.55	.95	สูง
4	เมื่อข้าพเจ้าใช้คอมพิวเตอร์เสร็จ ข้าพเจ้าจะปิดและเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย	3.70	.66	สูงมาก	3.75	.55	สูงมาก
5	ข้าพเจ้าทำความสะอาด และเก็บอุปกรณ์หลังการทดลองในวิชาวิทยาศาสตร์อย่างเรียบร้อย และเป็นระเบียบ	3.20	1.01	สูงมาก	3.65	.67	สูงมาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม	หลังการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
6	เมื่ออ่านหนังสือในห้องสมุดเสร็จ และออกจากห้องสมุด ข้าพเจ้าจะวางหนังสือไว้โดยไม่เก็บเข้าที่เดิม	3.30	.73	สูงมาก	3.15	1.35	สูงมาก
7	ข้าพเจ้าไม่นำสิ่งของที่เป็นของโรงเรียนกลับบ้านไปเป็นของตัวเอง เช่น หนังสือห้องสมุด เป็นต้น	1.45	1.82	ต่ำ	1.60	1.93	ต่ำ
8	ข้าพเจ้าแจ้งให้ครูหรือการโรงทราบเมื่อพบของส่วนรวม ขำรุคเสียหาย เพื่อจะได้ซ่อมแซมและนำมาใช้ต่อ	1.70	1.22	ต่ำ	2.75	1.16	สูง
9	ข้าพเจ้าเตือนเพื่อนที่ทำลายสิ่งของในโรงเรียน เช่น เต็ดดอกไม้ เขียนฝาผนังหรือกำแพง เป็นต้น	1.40	1.10	ต่ำ	2.75	1.02	สูง
10	ข้าพเจ้าจะไม่วางของของตนเองบนม้านั่ง เพื่อให้เพื่อนนั่งด้วย	1.70	1.30	ต่ำ	2.65	1.39	สูง
11	เมื่อข้าพเจ้าเข้าห้องสมุด ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสืออย่างระมัดระวัง ไม่พับหนังสือหรือขีดเขียน หนังสือจะได้อู่นานและไม่ฉีกขาด	1.65	1.79	ต่ำ	3.60	.50	สูงมาก
12	เมื่อข้าพเจ้าอ่านหนังสือในห้องเรียนเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะเก็บหนังสือเข้าที่เดิมให้เรียบร้อย	3.20	.95	สูงมาก	3.65	.49	สูงมาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม	หลังการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
13	เมื่อข้าพเจ้าพบสิ่งของตกอยู่ใน โรงเรียน ข้าพเจ้าจะนำไปส่ง ให้คุณครู เพื่อตามหาเจ้าของ ต่อไป	3.00	1.03	สูง	3.80	.52	สูงมาก
14	ข้าพเจ้าจะช่วยเก็บอุปกรณ์กีฬา เข้าที่เดิม เมื่อเลิกเรียนวิชาพล ศึกษา	2.45	1.10	สูง	3.25	.91	สูงมาก
15	ข้าพเจ้าพบว่ามียางห้องลิ้มปิด ไฟ ปิดพัดลม ข้าพเจ้าจะเข้าไป ปิดให้เรียบร้อย	1.70	1.03	ต่ำ	2.30	.92	สูง
16	ข้าพเจ้าปิดไฟ ปิดพัดลม หลังจากเลิกเรียนแล้วหรือย้าย ไป เรียนห้องอื่นทุกครั้ง	2.55	1.23	สูง	2.95	.89	สูง
17	เมื่อข้าพเจ้าเข้าห้องน้ำ ข้าพเจ้า จะรดน้ำและดูแลความสะอาด อย่างดีเมื่อใช้เสร็จ	3.85	.37	สูงมาก	3.85	.37	สูงมาก
18	ข้าพเจ้าใช้น้ำเท่าที่จำเป็น และ ปิดเมื่อใช้เสร็จ	3.55	.89	สูงมาก	3.75	.55	สูงมาก
19	ข้าพเจ้ารดน้ำต้นไม้ และต้นไม้ หมด ไม่เหลือทิ้ง	2.45	1.28	สูง	2.90	1.21	สูง
20	เมื่อข้าพเจ้าเห็นก๊อกน้ำเปิดอยู่ ข้าพเจ้าจะเข้าไปปิดให้สนิท	2.65	1.04	สูง	3.25	.79	สูงมาก
21	ข้าพเจ้าช่วยเพื่อนจัดบอร์ด กิจกรรมในห้องเรียน	1.55	1.36	ต่ำ	2.10	.97	สูง
22	ข้าพเจ้านำอุปกรณ์ หรือของ ตกแต่งมาช่วย เวลาที่มีกิจกรรม ในห้องเรียน เช่น งานปีใหม่	2.35	1.31	สูง	2.55	1.19	สูง
23	ข้าพเจ้าจะช่วยคุณครู แจกสมุด จดการบ้านคืนเพื่อน	1.60	1.31	ต่ำ	2.20	1.01	สูง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ก่อนการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม	หลังการทดลอง		ระดับ พฤติกรรม
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
24	ข้าพเจ้าเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรม เช่น เป็นตัวแทนถือพานไหว้ครู เป็นต้น	.15	.49	ต่ำมาก	.80	1.28	ต่ำมาก
25	เมื่อข้าพเจ้านำอุปกรณ์มาใช้ในการจัดบอร์ด หลังจัดบอร์ดเสร็จ ข้าพเจ้าจะเก็บอุปกรณ์เข้าที่อย่างเรียบร้อย	2.05	1.57	สูง	2.85	.99	สูง
26	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความสมัครใจ เช่น กิจกรรมปลูกต้นไม้ กิจกรรมเก็บขยะ เป็นต้น	3.45	.76	สูงมาก	3.40	.75	สูงมาก
27	ข้าพเจ้าจะนำวัสดุอุปกรณ์มาช่วยจัดงานเมื่อมีกิจกรรมของโรงเรียนเช่น งานกีฬา งานปีใหม่ เป็นต้น	1.95	1.28	ต่ำ	2.45	1.10	สูง
28	ข้าพเจ้าร่วมบริจาคสิ่งของในงานที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น แบ่งปันหนังสือให้ห้องอ่าน ผู้ประสบภัยน้ำท่วม	1.10	1.17	ต่ำ	2.30	1.26	สูง
29	ข้าพเจ้าแบ่งปัน และเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมของโรงเรียน เช่น ลูกบอล หนังสือห้องสมุด ของโรงเรียน	2.45	1.19	สูง	3.10	1.07	สูงมาก
30	ข้าพเจ้าช่วยเพื่อนเก็บของหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน เช่น งานกีฬา งานปีใหม่ เป็นต้น	2.25	1.25	สูง	2.85	1.14	สูง
	รวม	69.45	5.51	สูง	86.55	3.40	สูง

จากตารางที่ 3 พบว่า ก่อนการทดลอง พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ กลุ่มควบคุม มีระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 69.45$) และภายหลังการทดลอง พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ กลุ่มควบคุม มีระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 86.55$)

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อน และหลังการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง (n = 20)	คะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
ค่าเฉลี่ย	65.90	95.45
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	16.85	6.02

จากตารางที่ 4 พบว่า หลังการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะมีค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองเท่ากับ 65.90 และ 95.45 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงคะแนนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อน และหลังการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มควบคุม

กลุ่มควบคุม (n = 20)	คะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
ค่าเฉลี่ย	69.45	86.55
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	5.51	3.40

จากตารางที่ 5 พบว่า หลังการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งได้รับการเรียนการสอนตามปกติของโรงเรียน มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะมีค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองเท่ากับ 69.45 และ 86.55 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดจิตสาธาณะ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาณะที่มีต่อการพัฒนาจิตสาธาณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และผลการทดสอบสมมติฐาน

ก่อนการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบคุณสมบัติและความเท่าเทียมกันของการจัดกระทำของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดจิตสาธาณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ควบคุมก่อนการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Independent t-test)

กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	p
กลุ่มทดลอง	20	65.90	16.85	-1.25	.23
กลุ่มควบคุม	20	69.45	5.51		

จากตารางที่ 6 พบว่า ก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธาณะ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่าก่อนการทดลองนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีระดับของการมีจิตสาธาณะไม่แตกต่างกัน

หลังจาก การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างของคะแนนจิตสาธาณะ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัย

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบคะแนนแบบวัดจิตสาธาณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Dependent t – test)

กลุ่มทดลอง (n = 20)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ผลต่างของ คะแนน	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานของ ผลต่างคะแนน	t	p
ก่อนการทดลอง	65.90	16.85	29.55	12.44	-10.62	.00
หลังการทดลอง	95.45	6.02				

จากตารางที่ 7 พบว่า หลังจากการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Dependent t – test)

กลุ่มควบคุม (n = 20)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ผลต่างของ คะแนน	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานของ ผลต่างคะแนน	t	p
ก่อนการทดลอง	69.45	5.51	17.10	4.40	-17.38	.00
หลังการทดลอง	86.55	3.40				

จากตารางที่ 8 พบว่า หลังจากการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่ง มีคะแนนแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังจากการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Independent t – test)

กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	p
กลุ่มทดลอง	20	95.45	6.02	8.16	.00
กลุ่มควบคุม	20	86.55	3.39		

จากตารางที่ 9 พบว่า หลังจากการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่าโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ สามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมในแต่ละครั้งของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมในแต่ละครั้ง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมในแต่ละครั้งของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 12

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ, สร้างสัมพันธภาพและทราบความหมายของคำว่าจิตสาธารณะ

เมื่อเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมในครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นการปฐมนิเทศ, สร้างสัมพันธภาพและให้ทราบความหมายของคำว่าจิตสาธารณะ พบว่า จากการแสดงความคิดเห็น และแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนได้ทำความเข้าใจกับตนเอง และทำความเข้าใจกับเพื่อนมากขึ้น และได้รับความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของจิตสาธารณะ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ อาทิ

“...เข้าใจถึงความหมายของจิตสาธารณะว่าควรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว...”

“...ทำให้เข้าใจมากขึ้นว่าการมีจิตสาธารณะนั้นสำคัญ...”

“...ทำให้ตัวเองรู้จักสิ่งของที่เป็นสาธารณสมบัติส่วนรวมมากขึ้น และรู้ถึงคุณค่าของการมีจิตสาธารณะ...”

ครั้งที่ 2 และ 3 ห้องเรียนและห้องสมุดในพื้นที่ของฉัน

สำหรับในการเข้าโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะครั้งที่ 2 - 3 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้วิถีคิดและวิธีการปฏิบัติตนของบุคคลที่มีจิตสาธารณะ และได้ร่วมทำกิจกรรมซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีในการดูแลรักษาส่งของที่เป็นสาธารณสมบัติส่วนรวม

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 2 และ 3 ทำให้นักเรียนได้ทราบถึงความสำคัญของการดูแลรักษาและการใช้ของร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นห้องเรียนหรือห้องสมุดก็ตาม ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 2 และ 3 อาทิ

“...ได้รู้ว่าเราควรช่วยกันรักษาความสะอาด ไม่ทำลายหรือขีดเขียน โต๊ะเป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้คือ ภาระณะสมบัติส่วนรวมที่เราทุกคนต้องช่วยกันดูแล...”

“...ได้รู้ว่าเวลาที่เราเข้าไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุด หลังจากที่อ่านเสร็จแล้ว เราควรนำไปเก็บที่เดิมเพื่อที่เพื่อนคนอื่นที่จะมาอ่านต่อ จะได้หาหนังสือเจอและหยิบมาอ่านได้ง่าย...”

“...ได้รู้ว่าเวลาอ่านหนังสือที่เป็นของส่วนรวม เราควรช่วยกันรักษา ไม่ฉีกหรือพับหนังสือเพื่อที่จะให้หนังสือสามารถใช้ได้นาน...”

“...เป็นกิจกรรมที่ดีมากเพราะทำให้เราได้เห็นตัวอย่างที่ดีของผู้ที่มีจิตสาธารณะในการรักษาภาระณะสมบัติของโรงเรียน และอยากให้ออกกิจกรรมที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะภายในโรงเรียนอีก...”

ครั้งที่ 4 ใครมีจิตสาธารณะ

จากกิจกรรมที่ 4 ผู้วิจัยได้เล่านิทานเรื่อง ฝิ่งน้อยกับผีเสื้อและเด็กเกร ให้นักเรียนฟังโดยให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าใครที่มีจิตสาธารณะและใครที่ไม่มีจิตสาธารณะ จากนั้นที่ผู้วิจัยเล่าให้ฟัง โดยจะเห็นได้จากการสังเกตในการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนพบว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้ และเข้าใจ ถึงการมีจิตสาธารณะ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน

“...เป็นกิจกรรมที่ทำให้เรารู้จักจิตสาธารณะมากขึ้น ...”

“...การยึดถือของที่เป็นภาระณะสมบัติส่วนรวมมาเป็นของตนเอง นั้นเป็นสิ่งไม่ดี เราไม่ควรทำ เพราะอาจจะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน โดยที่เราไม่รู้ตัว...”

“...เราควรช่วยกันดูแลภาระณะสมบัติที่เป็นของส่วนรวมไม่ว่าจะภายในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน...”

ครั้งที่ 5 ปิดตาเปิดใจ

สำหรับในการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเล่นเกมสปีดตาหาของ โดยผู้วิจัยได้ให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม การที่เรารู้จักให้ความช่วยเหลือและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 5 ทำให้นักเรียนได้ทราบถึงความสำคัญของการช่วยเหลือผู้อื่นและการอยู่ร่วมกันในสังคม ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 5

“...เป็นกิจกรรมที่ทำให้เรารู้จักคนช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเขาได้รับความเดือดร้อนหรือต้องการความช่วยเหลือ...”

“...ได้รู้ว่าการช่วยเหลือผู้ที่กำลังเดือดร้อนหรือต้องการความช่วยเหลือ ก็ทำให้เกิดจิตสาธารณะได้เหมือนกัน...”

“...ชอบทำกิจกรรมนี้เพราะทำให้รู้สึกได้ถึงการช่วยเหลือเมื่อได้รับความเดือดร้อน...”

ครั้งที่ 6 สมบัติส่วนรวมต้องช่วยกันดูแล

ในการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ ครั้งที่ 6 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะในด้านการดูแลรักษาสาธารณสมบัติที่เป็นส่วนรวมของโรงเรียน เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ น่าเรียน ดังนั้นการส่งเสริมให้นักเรียนช่วยกันดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียนจะทำให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 6 ทำให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาสาธารณสมบัติส่วนรวมของโรงเรียน โดยการไม่ทำให้สาธารณสมบัติส่วนรวมในโรงเรียนชำรุดเสียหาย และยังช่วยกันสอดส่องดูแล เมื่อเกิดความเสียหาย ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน

“...รู้สึกสนุกกับการสำรวจ สิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติของโรงเรียน ภายในโรงเรียน...”

“...ได้ความรู้เรื่องการดูแลรักษาสาธารณสุขสมบัติของโรงเรียนเช่นไรให้มีสภาพคงทนไม่ชำรุดเสียหาย และสามารถเก็บไว้ใช้ได้นานๆ...”

“...ได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้สิ่งของที่เป็นสาธารณสุขสมบัติส่วนรวม และเวลาใช้ก็ควรใช้อย่างระมัดระวัง และเมื่อใช้เสร็จควรนำเก็บเข้าที่เดิมทุกครั้ง...”

“...เรียนรู้วิธีการและการรักษาสาธารณสุขสมบัติภายในโรงเรียนและในที่สาธารณะเพื่อไม่ให้ชำรุดเสียหายว่าต้องทำอะไร...”

ครั้งที่ 7 โรงเรียนปลอดขยะ

จากการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะครั้งที่ 7 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาในเรื่องของขยะภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการมีจิตสาธารณะ โดยการทำกิจกรรมร่วมกัน

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 7 ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการทิ้งขยะไม่เป็นที่ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 7

“...ทำให้เราเป็นคนมีระเบียบเรียบร้อยรักษาความสะอาด ในเรื่องของการทิ้งขยะให้เป็นที่...”

“...เราควรช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน โดยการทิ้งขยะลงถังทุกครั้ง ไม่ควรวางหรือทิ้งไว้ตามสถานที่ต่างๆ ในโรงเรียน...”

“...ได้รู้ว่าการทิ้งขยะไม่เป็นที่ จะทำให้โรงเรียนของเราไม่น่าอยู่ เพราะฉะนั้นถ้าเราเจอขยะก็ควรจะช่วยกันนำไปทิ้งถังขยะให้เป็นที่เป็นทาง...”

ครั้งที่ 8 โรงเรียนสีเขียว

ในการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะครั้งที่ 8 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของต้นไม้ เพื่อเป็นการปลูกจิตสาธารณะของนักเรียน ให้รักในป่าไม้ รักธรรมชาติ และรักสังคมที่เราเป็นสมาชิก และยังช่วยลดโลกร้อนที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในปัจจุบัน ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 8 ทำให้นักเรียนได้ทราบถึงความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 8

“...ได้รู้ว่าการปลูกต้นไม้ นั่น ก็เป็นเรื่องของการมีจิตสาธารณะที่ดีด้วย...”

“...การที่เราช่วยกันดูแลรักษาต้นไม้ ก็ทำให้ช่วยลดโลกร้อนและมีจิตสาธารณะอีกด้วย...”

ครั้งที่ 9 แหวนแห่งความซื่อสัตย์

ในการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะครั้งที่ 9 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความซื่อสัตย์ การพูดความจริง ไม่โกหก และการไม่ยึดถือสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 9 ทำให้นักเรียนได้ทราบถึงความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 9

“...การโกหกนั้นเป็นสิ่งไม่ดี ที่เราไม่ควรทำตามและไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง...”

“...ได้รู้ว่าการยึดถือเอาของของคนอื่นมาเป็นของตนเองนั้นเป็นสิ่งไม่ดี ที่เราไม่ควรทำ เพราะจะทำให้คนอื่นเดือดร้อนได้...”

“...การที่เราเก็บของที่ตกอยู่ได้ เราควรจะนำไปคืนเจ้าของหรือถ้าหาเจ้าของไม่เจอก็ควรนำไปให้ตำรวจ เพื่อหาเจ้าของ ไม่ควรนำมาเก็บไว้เอง...”

ครั้งที่ 10 ลานวัด สะอาดตา

สำหรับในการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะครั้งที่ 10 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้ร่วมทำกิจกรรม การมีน้ำใจ การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในการดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของส่วนรวม ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะองค์ประกอบนี้

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 10 ทำให้นักเรียนได้ทราบถึงความหมาย ประโยชน์ การเสียดสีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และตระหนักถึงการมีจิตสาธารณะ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 10

“...การมีน้ำใจช่วยเหลือและการเสียดสีโดยไม่หวังผลนั้น แสดงให้เห็นว่าเรามีจิตสาธารณะ และยังทำให้คนอื่นชื่นชมและได้เห็นแบบอย่างที่ดีเพื่อที่จะได้นำไปปฏิบัติตาม...”

“...ทำให้รู้ว่าไม่ว่าเราจะอยู่ที่ไหน เราต้องช่วยกันรักษาสิ่งที่เป็นสาธารณะสมบัติส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือการที่ทำด้วยตัวเอง ก็ทำให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเราและผู้อื่นได้...”

“...ทำให้รู้จักจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น และได้เห็นความมีน้ำใจของเพื่อนมากขึ้น...”

ครั้งที่ 11 แบ่งปัน รอยยิ้ม

ในการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะครั้งที่ 11 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการแบ่งปันสิ่งของส่วนรวมในโรงเรียนให้กับผู้อื่น และการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับผู้ที่กำลังได้รับความเดือดร้อน เช่น เหตุการณ์น้ำท่วม หรือผู้ประสบภัยในรูปแบบต่างๆ นั้น เมื่อนักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการแบ่งปันแล้วนั้น จะส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสาธารณะได้

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 11 ทำให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการแบ่งปันสิ่งของส่วนรวมในโรงเรียนให้กับผู้อื่น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้กับผู้ที่กำลังได้รับความเดือดร้อน ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 11

“...ได้เรียนรู้ว่า การที่เราช่วยบริจาคสิ่งของก็ทำให้เกิดจิตสาธารณะได้เช่นกัน...”

“...การแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น และไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่ดี...”

“...ได้รู้จักแบ่งปันสิ่งของ การไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะที่ดี และยังได้ช่วยผู้ได้รับความเดือดร้อนจากภัยต่างๆ ได้ด้วย...”

“...ได้รู้ความสำคัญของการแบ่งปันสิ่งของของโรงเรียนให้ผู้อื่นได้ใช้ด้วย...”

ครั้งที่ 12 คำมั่นสัญญา

จากการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะครั้งที่ 12 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้รู้เกี่ยวกับเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะและรู้จักปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น จะนำไปสู่การเป็นที่รักของพ่อแม่ คุณครู และเพื่อนๆ ซึ่งจะสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข จะส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสาธารณะได้

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 12 ทำให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะและการอยู่ร่วมกันในสังคม ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 12

“...อยากให้มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะอีก และอยากให้มีความมากกว่านี้...”

“...อยากให้จัดกิจกรรมที่พาไปนอกสถานที่ด้วย เช่นการไปบริจาคในสถานที่จริง...”

“...ทำให้ได้รู้จักการมีจิตสาธารณะมากขึ้น ได้เรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะมากขึ้น...”

จากแบบบันทึกการเรียนรู้ในการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้งของ โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อบรรลุความสำเร็จในด้านการรู้จักเอาใจใส่ในเรื่องของประโยชน์ส่วนรวม มีความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัว มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีการดูแลรักษาของส่วนรวม และไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง ทั้งนี้จากข้อมูลข้างต้นถือได้ว่าสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เป็นสิ่งที่สนับสนุนให้โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันมีการพิจารณาประสิทธิภาพของโปรแกรมฯ จากคะแนนแบบวัดจิตสาธารณะ ประกอบกันไป

ข้อวิจารณ์

การวิจารณ์ครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาณะ และต่อผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอข้อวิจารณ์ดังนี้

1. ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ

การเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ พบว่าภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธาณะ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธาณะ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน จากผลการทดลองดังกล่าวแสดงว่าโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีจิตสาธาณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายดังต่อไปนี้

จากผลการวิจัยเบื้องต้นพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองควบคุม มีระดับพฤติกรรมจิตสาธาณะโดยรวม และรายชื่อสูงขึ้นอย่างชัดเจนมีเพียง 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6 “เมื่ออ่านหนังสือในห้องสมุดเสร็จ และออกจากห้องสมุด ข้าพเจ้าจะวางหนังสือไว้โดยไม่เก็บเข้าที่เดิม” ที่มีค่าเฉลี่ยลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในข้อนี้ทั้งก่อนการทดลองนักเรียนจะมีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับที่สูงมากอยู่ก่อนแล้ว ภายหลังการทดลองถึงแม้นักเรียนได้เข้าร่วมโปรแกรมนักเรียนมีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับที่สูงมากเหมือนกัน แต่ที่ลดลงอาจเป็นเพราะนักเรียนเริ่มเห็นความสำคัญของกิจกรรมในข้ออื่นๆมากขึ้น แต่ถึงอย่างไรระดับพฤติกรรมจิตสาธาณะในข้อนี้ก็ยังคงอยู่ในระดับที่สูงมากอยู่ เมื่อพิจารณานักเรียนกลุ่มควบคุมพบว่า ถึงแม้จะมีระดับพฤติกรรมจิตสาธาณะสูงโดยรวมสูงขึ้น แต่เมื่อพิจารณาในรายชื่อจะพบว่าบางข้อจะมีระดับสูงขึ้น แต่บางข้อมีระดับที่ต่ำลง อาจเป็นเพราะแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามชุดเดิม เมื่อทำการสอบถามกับนักเรียนอีกครั้ง นักเรียนอาจมีความคุ้นเคยและอยากทำคะแนนให้ดีขึ้นเพื่อให้ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนมีระดับพฤติกรรมที่ดีขึ้นเท่านั้น

ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยพบว่า โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะสามารถพัฒนาการมีจิตสาธารณะได้จริง ซึ่งในการสร้างกิจกรรมของ โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ นอกจากนี้ผู้วิจัยคำนึงถึงทักษะทางสังคม ความพร้อมในการทำกิจกรรม จึงได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะกิจกรรมที่เป็นการปฏิบัติ ซึ่งเป็นการฝึกการร่วมมือ เพื่อพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในด้านต่างๆ เช่นการ เห็นคุณค่าเคารพตนเองและผู้อื่น ยอมรับในความคล้ายคลึงและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น โดยทำการเรียบเรียงและกำหนด ลำดับความสำคัญของเนื้อหา เริ่มจากง่ายไปสู่ยากตามลำดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individualization) การโต้ตอบ(Interaction) กับผู้เรียนและสามารถแสดงผลป้อนกลับโดยทันที (Immediate Feedback) ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการทำการกิจกรรมและ โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนในเรื่องของการมีจิตสาธารณะ และที่สำคัญผู้วิจัยหวังว่าประสบการณ์ในการเรียนจะทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปต่อยอดคิดได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวทางที่ให้ผู้เรียนพึ่งตนเองได้ (Learner independence) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมร โกฏ ได้ ผู้วิจัยพบว่า โปรแกรมการพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการมีจิตสาธารณะ การจุดประกายเพื่อให้คนทำประโยชน์เพื่อสังคมตลอดจนการให้ความเอื้ออาทร ลดความขัดแย้งและการให้ขวัญและกำลังใจต่อกันเพื่อให้สังคมเป็นสุข การเผื่อแผ่แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทั้งเพื่อนุคคลอื่น และเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญาที่มีต่อการพัฒนาจิตสาธารณะและ ต่อผู้วิจัย

จากการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใน โรงเรียนชุมชนวัดสมร โกฏ กลุ่มทดลอง มีระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงขึ้น (ค่าเฉลี่ยโดยรวมเพิ่มขึ้น 29.55) จากการศึกษาแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน โปรแกรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจถึงประโยชน์และสามารถบอกได้เกี่ยวกับเรื่องของการมีจิตสาธารณะ นั่นเป็นเพราะผู้วิจัยได้ประยุกต์กิจกรรมกลุ่มมาใช้ในโปรแกรมครั้งนี้ ซึ่งกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้บุคคลพัฒนาพฤติกรรมของตนเองได้อย่างเหมาะสม

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ภายหลังการทดลองแตกต่างกัน

ผลการทดลองพบว่า โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อนำมาใช้กับนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ สามารถพัฒนาการมีจิตสาธารณะ โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ภายหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ ทำให้ระดับพฤติกรรมจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานที่ 2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ภายหลังการทดลองแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม

ผลการทดลองพบว่า โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อนำมาใช้กับนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ สามารถพัฒนาการมีจิตสาธารณะ โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ ทำให้ระดับพฤติกรรมจากแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องผลของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งมีการวัดค่าตัวแปรตามก่อนและหลังการทดลอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ
2. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ

สมมติฐานการวิจัย

1. ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะนักเรียนจะพัฒนาจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ภายหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะนักเรียนจะพัฒนาจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2553 จำนวน 3 ห้อง จำนวนนักเรียน 115 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ ภาคปลาย ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน ได้มาโดยให้นักเรียนทั้งหมด 115 คน จำนวน 3 ห้องเรียน ทำแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ จากนั้นผู้วิจัยนำมาหาค่าเฉลี่ยของห้อง ซึ่งได้เท่ากับ 2.67 ต่ำสุด และนำนักเรียนชั้น ป.5/1 ที่มีคะแนนต่ำสุดและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 40 คนมาสุ่มเข้ากลุ่มแบบ random assignment โดยแบ่งเป็น กลุ่มควบคุม 20 คน และกลุ่มทดลอง 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คือ อาจารย์ผู้เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของโปรแกรมฯ ดังกล่าวแบ่งการดำเนินการเป็น 12 ครั้งๆ ละประมาณ 50 นาที ดำเนินการสัปดาห์ละสองครั้ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบวัดจิตสาธาธารณะ เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) จากข้อคำถาม โดยแบ่งช่วงคะแนน 0 – 4 คะแนน ซึ่งให้คะแนนรายข้อมากน้อยของระดับการปฏิบัติของผู้ตอบในแต่ละข้อความนั้นๆ คือ 4 3 2 1 0 ปฏิบัติ มีข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 30 ข้อ

2.2 แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาธารณะ เมื่อเสร็จสิ้นโปรแกรมการทดลองแต่ละครั้ง ลักษณะแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนมีลักษณะของคำถามที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ในกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยให้นักเรียนเขียนตอบเกี่ยวกับประสบการณ์ที่นักเรียนได้เรียนรู้ในการนำไปสู่การพัฒนาการมีจิตสาธาธารณะ

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาธารณะและต่อผู้วิจัย โดยให้นักเรียนประเมินจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้เข้าร่วมโปรแกรม เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองทั้ง 12 ครั้ง รวมทั้งให้นักเรียนได้ประเมินผู้วิจัย แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ โปรแกรมฯ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ โดยสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ครบ 12 ครั้ง นักเรียนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโปรแกรมฯ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ให้แก่นักเรียนชั้นต่อไป

การดำเนินการทดลอง

เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาธารณะของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ โดยดำเนินการทดลองดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากหัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ เพื่อขออนุญาตในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นกลุ่มตัวอย่างและขออนุญาตในการใช้สถานที่ในการดำเนินการทดลอง

2. ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมทำแบบวัดจิตสาธาธารณะ ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาธารณะ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการที่นักเรียนทำแบบวัดจิตสาธาธารณะทั้งระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. ผู้วิจัยดำเนินการนำโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะด้วยตนเอง โดยดำเนินการกับนักเรียนกลุ่มทดลอง ห้อง 5/1 ในคาบวิชากิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยเริ่มทดลองโปรแกรมฯ ทั้งสิ้น 12 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้งๆละ 50 นาที ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการเรียนการสอนตามปกติ โดยอาจารย์ประจำวิชากิจกรรมแนะแนว
4. ให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะและทำแบบบันทึกการเรียนรู้ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯ ในแต่ละครั้ง เพื่อผู้วิจัยจะได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และทราบถึงสิ่งที่นักเรียน ได้เรียนรู้ในแต่ละครั้ง
5. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัดจิตสาธารณะซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดก่อนการทดลอง มาวัดกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง (Post-test) รวมทั้งให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ และต่อผู้วิจัย
6. นำคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะและวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม รวมทั้งนำข้อมูลจากแบบบันทึกประสบการณ์ การเรียนรู้และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมในแต่ละครั้งของนักเรียนกลุ่มทดลองมาวิเคราะห์เนื้อหา
7. นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อ โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ และต่อผู้วิจัยมาวิเคราะห์และสรุปข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วม โปรแกรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนน ต่อไปนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดจิตสาธาณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติพารามेटริก (Parametric Statistics) Dependent t – test

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดการจิตสาธาณะ ของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลองซึ่งไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติพารามेटริก (Parametric Statistics) Dependent t – test

2.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดจิตสาธาณะ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมซึ่งเป็นอิสระต่อกัน โดยใช้ สถิติพารามेटริก (Parametric Statistics) Independent t – test

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียน ต่อไปนี้

3.1 ศึกษาความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาณะในแต่ละครั้ง โดยการสรุปและประเมินสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จากการเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาณะแต่ละครั้งด้วยการบรรยาย

3.2 ศึกษาความรู้สึกของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อ โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาณะ และต่อผู้วิจัยด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสรุปข้อคิดเห็นอื่นๆ เพื่อประเมินสิ่งที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วม โปรแกรมด้วยการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธาณะ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อนำมาใช้กับนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ สามารถพัฒนาการมีจิตสาธาณะ โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธาณะภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. โปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อนำมาใช้กับนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ สามารถพัฒนาการมีจิตสาธารณะ โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดจิตสาธารณะ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย และตระหนักถึงความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ และช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ การไม่ทำให้อับอายของส่วนรวมในโรงเรียน ชำรุดเสียหยาบ การมีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น และการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนร่วมกัน โดยไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นมาเป็นของตน คุณลักษณะโดยส่วนรวมจะส่งผลให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น และดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง “ผลของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดสมร โกลี” ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ เพื่อพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมที่ 5 ได้ ซึ่งการนำโปรแกรมไปใช้อาจปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมของนักเรียนโดยควรคำนึงถึงอายุ ความสนใจของสมาชิกกลุ่ม รวมถึงความถนัด และข้อจำกัดต่างๆ เช่น สถานที่ ระยะเวลา ความชำนาญของผู้นำกลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรนำโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนไปใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนในช่วงโมงกิจกรรมของโรงเรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพื่อติดตามผลหลังเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนที่ผ่านการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ เพื่อพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียน
2. ควรศึกษาและพัฒนาเกี่ยวกับโปรแกรมให้มีความหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เข้าถึงเรื่องจิตสาธารณะมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดให้มีการพานักเรียนไปสถานที่จริง เป็นต้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กนิษฐา นิตน์พัฒนา และคณะ. 2541. **จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542**.

_____. 2546. **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.

_____. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร.

กาญจนา ไชยพันธุ์. 2549. **กระบวนการกลุ่ม**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543. **จอมปราชญ์นักการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชสมิเดีย.

คดี ปรีชา. 2550. **การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

คมเพชร ฉัตรศุกกุล. 2545. **กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานเป็นทีมและการจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: นิชินแอดเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.

_____. 2546. **กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.

- ซัชชัย ศิลปสุนทร. 2540. ความสัมพันธ์ระหว่างการชมรายการโทรทัศน์ทางด้านสิ่งแวดล้อม กับ จิตสำนึกทางด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหำบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชาย โพธิ์สิตา. 2540. รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ : ศึกษากรณี กรุงเทพมหานคร. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชาย โพธิ์สิตา และคณะ. 2543. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาจิตสำนึกของคนไทยต่อสาธารณะสมบัติ : กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. นครปฐม มหาวิทยาลัยมหิดล (ศาลายา).
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552. 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : บริษัท แคนเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชัน จำกัด.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552. สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ : บริษัท วี พรินท์ จำกัด.
- ทศนา เขมมณี. 2545. กลุ่มสัมพันธ์เพื่อ การทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: นิชินแอดเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.
- ธรรมนันท์กา แจ้งสว่าง. 2547. ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับ ตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทวัฒน์ ชุนชี. 2546. การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อพัฒนา จิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. 2544. กลุ่มสัมพันธ์สำหรับการฝึกอบรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ประทุมทิพย์ ทองเจริญ. 2552. **วัยรุ่นไทยกับความเอาใจใส่ในกิจกรรมสาธารณะ**
(Online). http://www.dmh.go.th/sty_libnews/news/view.asp?id=11344, 3
พฤษภาคม 2552.

ประเวศ วะสี. 2542. **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม**
กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน.

พนม ลิมอารีย์. 2548. **การแนะแนวเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และ สังคม ตัญจร. 2543. **สำนักไทยที่พึงปรารถนา**. กรุงเทพมหานคร:
มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย.

มนูญ ตนะวัฒนา. 2539. **จิตวิทยาพัฒนาชีวิต**. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า.

มณีรัตน์ ปิ่นวิเศษ. 2550. **ชีวิตและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เอมพันธ์จำกัด.

ยุทธนา วรณปิติ. 2542. **สำนักพลเมือง: ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม**.
กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม. **แนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา**
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ลักขณา สรีวัฒน์. 2543. **การแนะแนวเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, ประทีป จินใจ และ พัศนา ทองภักดี. 2547. **รูปแบบการพัฒนานักเรียน**
ระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ : การศึกษาระยะยาว. (เอกสารประกอบการประชุม
วิชาการ): เนื่องในวันสถาปนา สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ครบรอบ 49 ปี.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี. 2541. **รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**
ประเด็น ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สฤณา บัณฑิตน์, สุภาวดี อินนุพัฒน์ และ อภิรัฐ คำวัง. 2550. รายงานการวิจัยเรื่องแนวคิด รูปแบบ และวิธีการของการพัฒนาจิตสำนึกอาสาสมัครใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : กรณีศึกษาการจัดกิจกรรมของสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร. กรุงเทพมหานคร: สำนัก บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชา จันทร์เอม. 2536. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาดา จักรพิสูทธิ์. 2544. จิตสำนึกสาธารณะ. ศิลปวัฒนธรรม. 22 (9): 22–23.
- สุรงค์ ใ้วตระกูล. 2550. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ สิงหนผล. 2542. ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่. สยามจารย์. 13(27): 15-16.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2545. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า 2545 – 2549. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.คณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. รายงานชุด “แนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย” อุดมศึกษาสู่ปวงชน. กรุงเทพมหานคร: สก.
- หฤทัย อาจปรุ. 2544. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล ศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อักษร สวัสดิ์. 2542. ความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย:กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์.

- อนงค์ วิเศษสุวรรณ. 2544. เอกสารประกอบการสอนวิชา 414211: พลวัตกลุ่ม. ชลบุรี: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนุชาติ พวงสำลี และ วีรบูรณ์ วิสารทสกุล. 2540. **ประชาสังคม: คำ ความคิด ความหมาย:** กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- อรนุช ศรีสะอาด. 2548. **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2.** กอพลินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- Bowman, K. 2001. **Knowing the Public Mind the Wilson Quarterly** 25 no4 90-8 Aug. 2001 (200128800114015)
- Coopersmith, S. 1981. **The Antecedents of Self-esteem.** (2nd ed.). Palo Alto, California: Consulting Psychologist Press.
- Flanagan, T.J. 1996. **Community corrections in the public mind.** Federal Probation, v. 60 (Sept. 1996) p. 3-9 (BSSI97008238)
- Morrissey, K.M., and W.W. Ronald Jay. 2005. **The Relationship Between Out-of-School Activities and Positive Youth Development : an Investigation of the Influences of Communities and Family** (Online). <http://nvweb.hwwilsonweb.com/hwv/result>, September 23, 2010 .
- Nelson, J.R. 1992. **Practical Counseling and Helping skills.** London: Cassell.
- Price, J. 2000. **Taking Care of Men: Sexual Politics in the Public Mind by Anthony McMahon.** (Cambridge, 1999). (Book review). Social Forces, Dec2000, Vol. 79 Issue 2, p801-802, 2p; (AN 3903343)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างหนังสือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ 0513.109/๒๕๖๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 จามวงษ์วาน เขตจตุจักร กทม 10900

๒๕ กันยายน 2553

เรื่อง ขออนุญาตทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนวัดสมร โกฏ

ด้วย นางสาววิจิตรา อมรบุญปิติ นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จะทำการศึกษาพฤติกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงใคร่ขออนุญาตใช้เครื่องมือที่ได้รับการพัฒนา และหาคุณภาพแล้ว สํารวจพฤติกรรมคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนของท่าน โดยจะนำผลที่ได้ประกอบการพิจารณาเพื่อดำเนินการวิจัย ต่อไป

ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นางสาววิจิตรา อมรบุญปิติ ดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ นางสาววิจิตรา อมรบุญปิติ จะเป็นผู้ติดต่อดำเนินการด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร. พรหิณย์ ไชยโย)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะฯ

โทร./โทรสาร 02 - 5614889, 02 - 9428780

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างหนังสือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 1 รู้จักฉันรู้จักเธอ

สาระสำคัญ

เพื่อสร้างความรู้จักและความคุ้นเคย ในการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กนักเรียน นอกจากนี้การให้คำชี้แจงเกี่ยวกับจุดประสงค์ ข้อตกลงร่วมกันของการเข้าร่วมกิจกรรมจะช่วยให้นักเรียนทราบถึงความหมายของจิตสาธารณะ บทบาทและหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ข้อตกลงเบื้องต้น ระยะเวลา สถานที่
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมให้ไปสู่เป้าหมาย
3. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ จิตสาธารณะ

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก โดยให้สมาชิกทายข้อมูลส่วนตัวผู้นำกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคย และให้สมาชิกทำกิจกรรมแนะนำตนเอง เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกกลุ่ม ให้สมาชิกนั่งเป็นครึ่งวงกลม โดยมีผู้นำกลุ่มนั่งหันหน้าเข้ากับสมาชิกกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มเริ่มต้นแนะนำชื่อ นามสกุล และกำลังศึกษาอยู่ที่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาลัยโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คดีประจำใจ คือ สู้ไม่ถอย
3. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกจับกลุ่ม โดยการแจกลูกอมคนละ 1 เม็ด โดยลูกอมจะมี 3 สี โดยให้สมาชิกหยิบลูกอมคนละ 1 เม็ด หลังจากนั้นให้สมาชิกนั่งเป็นกลุ่มตามสีของลูกอมที่สมาชิกหยิบได้ โดยนั่งเป็นรูปวงกลม จะได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม
4. ผู้นำกลุ่มแจกกระดาษแข็งขนาด 10x13 ซม. คนละ 1 แผ่น และดินสอคนละ 1 แท่ง ให้สมาชิกเขียนชื่อของตนเองและตกแต่งด้วยอุปกรณ์ที่ผู้นำกลุ่มวางไว้ให้ตามกลุ่ม หลังจากตกแต่งเรียบร้อยแล้วให้นำป้ายชื่อมาแขวนคอ เพื่อให้เห็นชื่อได้อย่างชัดเจน

5. ผู้นำกลุ่มแจกใบงานเรื่องจิตสาธารณะ ให้สมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ใบ และให้ช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าสมาชิกมีความเข้าใจในเรื่อง “จิตสาธารณะ” ว่าอย่างไร พร้อมสรุปและเขียนลงในใบงานเรื่องจิตสาธารณะ
6. ผู้นำกลุ่มแจกใบความรู้เรื่อง “จิตสาธารณะ” ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มศึกษาโดยเปรียบเทียบกับข้อมูลการอภิปรายของกลุ่มสมาชิก
7. ผู้นำกลุ่มและสมาชิกร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจิตสาธารณะ และผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม
8. ผู้นำกลุ่มสรุปเกี่ยวกับเรื่องของจิตสาธารณะคือ “ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของนักเรียนว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะคิดถึงสังคมส่วนรวมเมื่อแสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา และจะครอบคลุมถึงการใช้สมบัติส่วนรวม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละใช้แรงกายทำประโยชน์ให้ส่วนรวม เข้าร่วมทำงานของส่วนรวม โดยไม่หวังผลตอบแทน” ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปต่อว่าจากนี้เราจะพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องจิตสาธารณะ
9. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแต่ละคนทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้ พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. กระดาษแข็งสี สำหรับทำป้ายชื่อ ขนาด 10x13 ซม. จำนวน 20 แผ่น
2. เชือกสีขาวคล้องคอตายาว 60 ซม. 20 เส้น
3. ลูกอม 20 เม็ด
4. สีมจิก 3 ชุด
5. ดินสอ 20 แท่ง
6. บอร์ดข้อตกลง
7. แฟ้มเอกสารแบบสอด จำนวน 20 ชุด
8. เอกสารข้อตกลง จำนวน 20 ชุด
9. ใบงานเรื่อง “จิตสาธารณะคืออะไร”
10. ใบความรู้เรื่อง “ความหมายจิตสาธารณะ”
11. แบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม

บันทึกประจำวัน

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ข้อตกลงเบื้องต้น

- เข้าร่วมกิจกรรมตรงเวลาทุกครั้ง
- เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง
- ให้ความร่วมมือขณะทำกิจกรรม
- เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี (รู้จักหยุดพูดเพื่อฟัง)
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

หมายเหตุ : หากนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อตกลงเบื้องต้นทั้งหมด นักเรียนจะได้ดาว 1 ดวง เพื่อสะสมไว้รับรางวัล

ใบงานที่ 1

จิตสาธารณะคืออะไร ?

รายชื่อสมาชิก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
6. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
7. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

จิตสาธารณะ คืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง “รู้จักฉันรู้จักเธอ”

ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งทีนักเรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้รับเลย

นักเรียนได้รู้จักและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ

มาก

ปานกลาง

ไม่ได้รับเลย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

ใบความรู้

ความหมายจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะ (Public mind) หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่ใจ เรื่องของประโยชน์ส่วนรวม มีความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัว มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีการดูแลรักษาของส่วนรวม และมีการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเอง

ที่มา : หนังสือ สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์)

คำขวัญวันเด็กแห่งชาติ ปี 2554

"รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ"

ครั้งที่ 2 ห้องเรียนของเรา

สาระสำคัญ

จิตสาธารณะ (Public Mind) หมายถึง การที่จะรักษา คุณเลสาธารณสมบัติของส่วนรวม โดยไม่ทำลายหรือทำให้สาธารณสมบัติส่วนรวมเสียหาย รวมไปถึงการช่วยกันสอดส่องดูแลผู้ที่จะทำลายสาธารณสมบัติส่วนรวม ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ โต๊ะอาจารย์ และสื่อการสอนต่างๆ ภายในห้อง เพื่อให้สาธารณสมบัติภายในห้องเรียน ยังคงอยู่และสามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการดูแลรักษาและรับผิดชอบสิ่งของที่เป็นสาธารณสมบัติส่วนรวม

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก ให้สมาชิกรับเป็นรูปครึ่งวงกลม และพูดคุยกับสมาชิกถึงเรื่องที่ได้ทำกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา และทบทวนข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มนำเกมส์จับผิดภาพมาให้สมาชิก โดยแจกให้สมาชิกเขียนชื่อให้เรียบร้อย เมื่อทุกคนพร้อมให้วางดินสอ แล้วฟังสัญญาณจากผู้นำกลุ่มว่าจะให้เริ่มวงกลมส่วนที่แตกต่างของรูปภาพทางขวามือ โดยใช้ภาพทางซ้ายเป็นแบบ ใครทำเสร็จก่อนให้วางดินสอ และสลับภาพกันตรวจ โดยผู้นำกลุ่มเฉลย และมอบรางวัลให้คนที่คะแนนสูงสุด
3. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกจับกลุ่มด้วยการนับ 1,2,3 โดยเริ่มนับ 1 จากทางซ้ายมือเป็นคนแรก เมื่อนับครบให้สมาชิกรับ 1 อยู่กับ 1, สมาชิกนับ 2 อยู่กับ 2, สมาชิกนับ 3 อยู่กับ 3 จะได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม และให้สมาชิกรับเป็นวงกลมตามเลขที่นับ
4. ผู้นำกลุ่มนำรูปภาพห้องเรียนที่สะอาดเป็นระเบียบ กับ ห้องเรียนที่สกปรกวางของไม่เป็นระเบียบ ให้สมาชิกทั้ง 3 กลุ่มดูและถามความรู้สึกเมื่อเห็นภาพห้องที่ไม่เป็นระเบียบว่ารู้สึกอย่างไรกลุ่มละ 1 คน
5. ผู้นำกลุ่มแจกใบงานเรื่องห้องเรียนในฝันของฉัน ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม ช่วยกันแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มเขียนวิธีที่จะทำให้ห้องเรียนที่ไม่สะอาด คุณาเรียน น่าอยู่ในหัวข้อ “ห้องเรียนในฝันของฉัน”

6. ผู้นำกลุ่มให้ตัวแทนของสมาชิกแต่ละกลุ่ม ซึ่งได้จากการตกลงกันในกลุ่ม ออกมา รายงานเรื่อง ห้องเรียนในฝันของฉัน และบอกวิธีที่จะดูแลห้องเรียนในฝันของฉัน ว่าในกลุ่มมี ข้อคิดเห็นและวิธีอย่างไร โดยการนำเสนอจะเรียงจากน้อยไปมาก (1,2,3) ตามลำดับ

7. ผู้นำกลุ่มเขียนวิธีการดูแลห้องเรียนของทั้ง 3 กลุ่ม บนกระดานดำให้สมาชิกดูและให้ สมาชิกช่วยกันพิจารณาว่ามีวิธีไหนที่เหมือนกันทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อที่จะได้สร้างข้อตกลงร่วมกันในการ ดูแลรักษาห้องเรียนในฝันของเรา และหลังจากนั้นให้ตัวแทน 1 คน เขียนข้อตกลงและแนวปฏิบัติ โดยใช้ปากกาเมจิก ลงในกระดาษ A3 ที่ผู้นำกลุ่มเตรียมไว้ให้และให้สมาชิกนำไปติดไว้ที่ห้องเรียน ของตน เพื่อเป็นข้อเตือนใจ ผู้นำกลุ่มจะสุ่มตรวจว่าสมาชิกจะทำตามข้อปฏิบัติหรือไม่

8. ผู้นำกลุ่มและสมาชิกช่วยกันสรุปกิจกรรม ห้องเรียนของเรา และเปิด โอกาสให้นักเรียน ชักถามข้อสงสัยและร่วมแสดงความคิดเห็น

9. ผู้นำกลุ่มสรุปเกี่ยวกับห้องเรียนของเราและได้ให้ข้อคิดที่ “ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่เรา ต้องมาอยู่ร่วมกันและทำกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้นเราจึงต้องช่วยกันรักษาความสะอาด โดยไม่ใช่ หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคนที่อยู่ในห้องเรียนนั้น”

10. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งนัด หมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. รูปภาพห้องเรียน 2 ภาพ
2. เกมส่ภาพจับผิด 20 แผ่น
3. บอร์ดข้อตกลง
4. ใบงานเรื่องห้องเรียนในฝันของฉัน 3 ชุด
5. กระดาษ A3 เรื่องการสร้างข้อตกลง ในการดูแลห้องเรียน 1 ชุด
6. ปากกาเมจิก 10 ด้าม
7. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

ใบงาน

เรื่อง ห้องเรียนในพื้นที่ของฉัน

รายชื่อสมาชิก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
6. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
7. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

วิธีการดูแลห้องเรียนของเรา

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

ข้อตกลงและแนวทางการปฏิบัติ

เรื่อง การดูแลรักษาห้องเรียนในพื้นที่ของฉัน

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง “ห้องเรียนของเรา”

ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งทีนักเรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้ได้รับความรู้เลย

นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีดูแลรักษาห้องเรียน

มาก

น้อย

ไม่เลย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

ครั้งที่ 3 ห้องสมุดของเรา

สาระสำคัญ

ห้องสมุดมีความสำคัญมากต่อบุคคลทั้งหลาย เป็นที่รวมวิทยาการต่างๆ ที่ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลความรู้ได้กว้างขวาง ทุกสาขาวิชา ห้องสมุดเป็นสถานที่ที่ผู้ใช้สามารถเลือกอ่านหนังสือและค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง อย่างอิสระ และ ตามความสนใจของแต่ละบุคคล และยังเป็นสถานที่ ที่ก่อให้เกิดนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้า ทั้งยังช่วยให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการดูแลรักษาห้องสมุดซึ่งเป็นสาธารณะสมบัติส่วนรวม โดยการอ่านหนังสือแล้วเก็บที่เดิม ไม่ทำลายหนังสือ เป็นต้น
2. เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมทำกิจกรรมซึ่งเป็นการช่วยรักษา และดูแลห้องสมุดอันเป็นสาธารณะสมบัติส่วนรวม

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก และพาสมาชิกทั้งหมดไปที่ห้องสมุด
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกรับบัตรประจำตัวเป็นรูปครึ่งวงกลม และผู้นำกลุ่มพูดคุยถึงคำขวัญวันเด็ก พ.ศ. 2554 มีคำขวัญว่าอย่างไร (รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ) ถ้าใครตอบถูกและเร็ว จะได้รับรางวัล หลังจากนั้นก็ทบทวนข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกรับกลุ่มด้วยการนับ 1,2,3 โดยเริ่มนับ 1 จากทางซ้ายมือเป็นคนแรก เมื่อนับครบให้สมาชิกรับ 1 อยู่กับ 1, สมาชิกนับ 2 อยู่กับ 2 สมาชิกนับ 3 อยู่กับ 3 จะได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม และให้สมาชิกรับเป็นวงกลมตามเลขที่นับ
4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม ดูรูปภาพของห้องสมุดที่เป็นระเบียบ กับ ภาพห้องสมุดที่ถ่ายจากในโรงเรียน โดยผู้นำกลุ่มร่วมอภิปรายกับสมาชิกเกี่ยวกับทั้ง 2 ภาพ
5. ผู้นำกลุ่มให้คำนิยามของ “ห้องสมุด” พร้อมทั้งแจกใบความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด
6. ผู้นำกลุ่มแจกใบงานเรื่องห้องสมุดของเรา ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 แผ่น โดยให้สมาชิกร่วมกันแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มเกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาห้องสมุดและเขียนวิธีการดูแลรักษาห้องสมุด

7. ผู้นำกลุ่มให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาพูดถึงวิธีการดูแลรักษาห้องสมุดของเรา หลังจากนั้นผู้นำกลุ่มนำวิธีการดูแลห้องสมุดของทั้ง 3 กลุ่ม มาให้สมาชิกช่วยกันดูว่ามีวิธีไหนที่เหมือนกัน ก็จะนำวิธีนั้นมาเขียนที่กระดานค่านำวิธีที่สมาชิกแต่ละกลุ่มเขียนมาอภิปรายมาร่วมกัน เพื่อหาวิธีที่จะดูแลรักษาาร่วมกัน

8. ผู้นำกลุ่มทำตามวิธีที่ได้พูดคุยร่วมกันไว้ โดยผู้นำกลุ่มได้แบ่งพื้นที่ในการทำความสะดวกให้กับสมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที

9. ผู้นำกลุ่มและสมาชิกช่วยกันสรุปกิจกรรม ห้องสมุดของเรา และเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อสงสัยและร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

10. ผู้นำกลุ่มสรุปเรื่องห้องสมุดของเรา ว่า ห้องสมุดเป็นสถานที่ส่วนรวม ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติที่ทุกคนต้องช่วยกันดูแลรักษา เพื่อที่จะมีสถานที่ไว้หาความรู้และมีหนังสือไว้อ่านได้นาน

11. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. รูปภาพห้องสมุดที่เป็นระเบียบ กับ รูปภาพห้องสมุดโรงเรียนชุมชนวัดสมร โภกวิ
2. บอร์ดข้อตกลง
3. ใบความรู้ เกี่ยวกับห้องสมุด
4. ใบงานเรื่อง ห้องสมุดของเรา
5. ไม้กวาด ไม้ปัดฝุ่น
6. ผ้าเช็ดตัว
7. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

ใบความรู้

ความหมายห้องสมุด

ห้องสมุด คือแหล่งสารสนเทศ บริการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่างๆเช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค วัสดุเทปและโทรทัศน์ CD-ROM DVD VCD รวมถึงไมโครฟิล์มด้วย โดยมี**บรรณารักษ์** เป็นผู้ดำเนินงาน และบริหารงานต่างๆ ในห้องสมุด โดยจัดระบบเป็นหมวดหมู่ และระเบียบเรียบร้อย เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุด มีความสะดวกสืบค้นได้ง่าย ตรงกับความต้องการ ห้องสมุดในปัจจุบัน ทำหน้าที่เก็บรวบรวม จัดระบบ เพื่อให้บริการสื่อสารสนเทศต่างๆ ตลอดจนถึง เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีทางการสื่อสาร อีกทั้งยังมีเครื่องมือในการค้นหาและ ดำเนินการให้บริการสื่อต่างๆ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ห้องสมุด ยังมีคำเรียกต่างๆ อีกมากมาย อาทิ ศูนย์ข้อมูล, ศูนย์วัสดุ, ศูนย์วัสดุการศึกษา, สถาบันวิทยบริการ, ศูนย์เอกสาร และ ศูนย์สารสนเทศ เป็นต้น

ที่มา: สารานุกรมสำหรับเยาวชน

ใบงาน

เรื่อง ห้องสมุดของเรา

รายชื่อสมาชิก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
6. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
7. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

วิธีการดูแลห้องสมุดของเรา

๑

๒

๓

๔

๕

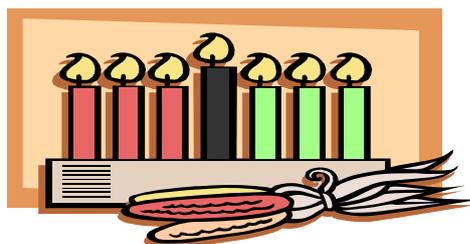
๖

๗

๘

๙

๑๐

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง ห้องสมุดของเรา

ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งทีนักเรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้รับความรู้เลย

นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีดูแลรักษาหนังสือในห้องสมุด

มาก

น้อย

ไม่เลย

นักเรียนคิดว่าห้องสมุดของเราโรงเรียนอยู่ในสภาพ

เรียบร้อย

เรียบร้อยพอใช้

ต้องปรับปรุงสวยงามดีมาก

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

ครั้งที่ 4 ใครมีจิตสาธารณะ

สาระสำคัญ

ให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักปฏิบัติ ในเรื่องของการไม่ยึดของสิ่งของของโรงเรียนมาเป็นของตนเองหรือมีการแบ่งปันสิ่งของเหล่านั้น พฤติกรรมที่ดีจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีทักษะที่ดีในการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน และไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กนักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของโรงเรียน

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

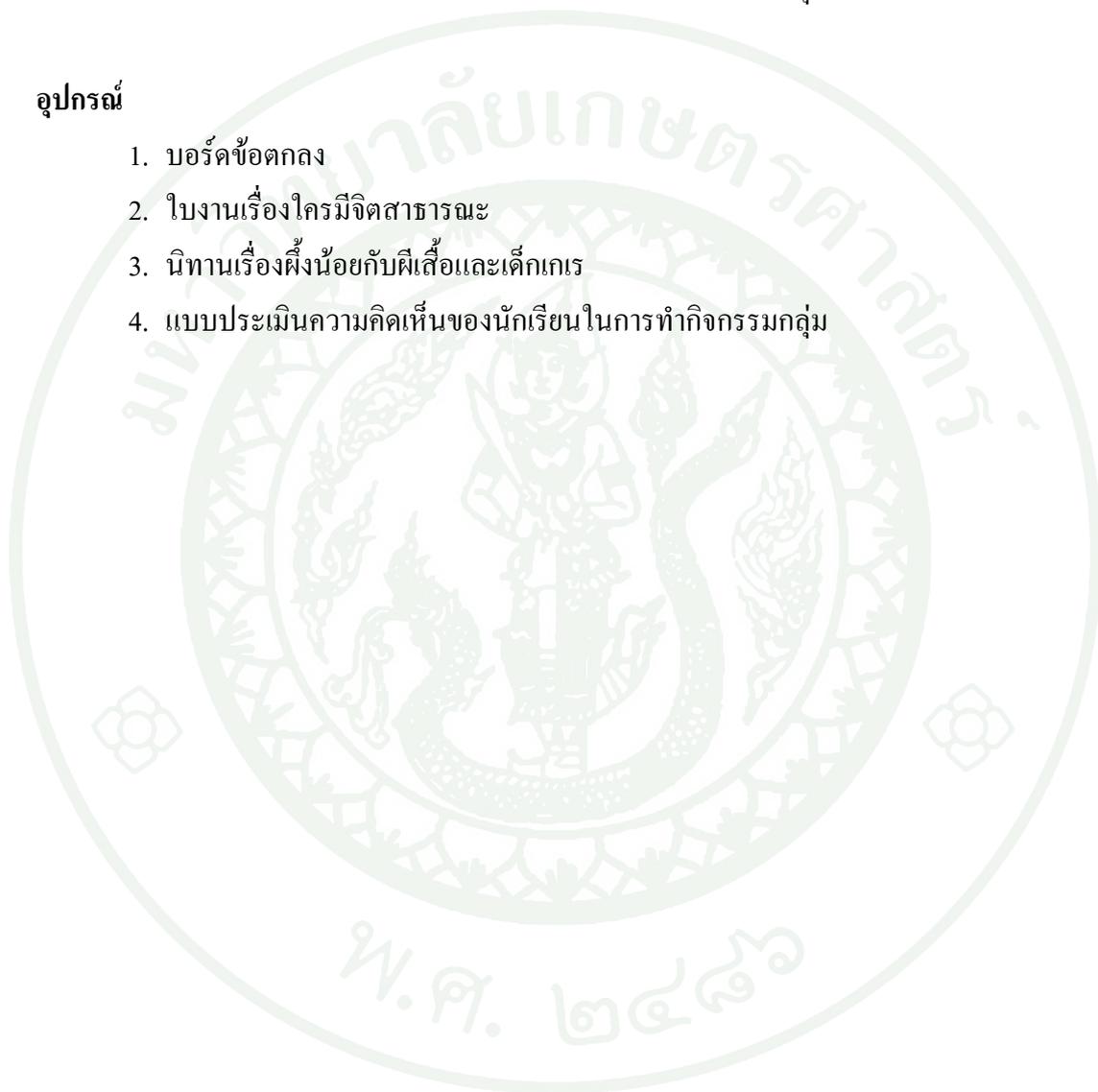
1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก โดยให้นั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม และทบทวนข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกจับกลุ่มด้วยการนับ 1,2,3 โดยเริ่มนับ 1 จากทางซ้ายมือเป็นคนแรก เมื่อนับครบให้สมาชิกนับ 1 อยู่กับ 1, สมาชิกนับ 2 อยู่กับ 2, สมาชิกนับ 3 อยู่กับ 3 จะได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม และให้สมาชิกนั่งเป็นวงกลมตามเลขที่นับ
3. ผู้นำกลุ่มนิทานเรื่องผีน้อยกับผีเสื้อและเด็กเกร
4. ผู้นำกลุ่มแจกใบงานเรื่องใครมีจิตสาธารณะ โดยให้สมาชิกทั้ง 3 กลุ่มร่วมกันอภิปราย และแสดงความคิดเห็นว่าใครที่มีพฤติกรรมจิตสาธารณะและใครไม่มีพฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยให้เขียนผลการอภิปรายลงในใบงาน
5. ผู้นำกลุ่มร่วมกับสมาชิกอภิปรายถึงพฤติกรรมที่เป็นจิตสาธารณะ โดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา 1 คน เพื่อนำเสนอว่ามีพฤติกรรมอะไรที่เป็นจิตสาธารณะบ้าง
6. ผู้นำกลุ่มสรุปจากการทำกิจกรรมว่า “การที่มีจิตสาธารณะ ไม่นึกถึงแต่ตนเอง ก็จะช่วยให้สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ที่ดี การไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ก็จะทำให้สังคมน่าอยู่ และมีความสุข”
7. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. บอร์ดข้อตกลง
2. ใบงานเรื่องใครมีจิตสาธารณะ
3. นิทานเรื่องสิ่งน้อยกับผีเสื้อและเด็กเกเร
4. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

ใบงาน

เรื่อง พฤติกรรมจิตสาธารณะ

รายชื่อสมาชิก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
6. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
7. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

พฤติกรรมที่เป็นจิตสาธารณะ

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

๖.

๗.

๘.

๙.

๑๐.

ใบงาน

เรื่อง ใครมีจิตสาธารณะ

รายชื่อสมาชิก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
6. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
7. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ใครที่มีพฤติกรรมที่เป็นจิตสาธารณะ

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.
- ๖.
- ๗.

ใครที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นจิตสาธารณะ

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง “ใครมีจิตสาธารณะ”

ความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งทีนักเรียน ได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้รับความรู้เลย

นักเรียนได้เรียนพฤติกรรมที่เป็นจิตสาธารณะ

มาก

น้อย

ไม่เลย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

ครั้งที่ 5 ปิดตาเปิดใจ

สาระสำคัญ

ในสังคมประกอบด้วยคนที่มีความแตกต่างกัน การที่เรารู้จักให้ความช่วยเหลือและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น จะนำมาสู่การใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น และได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก โดยนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม และทบทวนข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มนำเข้าสู่กิจกรรม ตาบอดหาของ โดยให้สมาชิกรับสิ่งของหรือของใช้ส่วนตัวมาคนละ 1 อย่าง เช่น ปากกา ดินสอ เป็นต้น
3. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแยกย้ายนำของของตัวเองไปซ่อน ภายในบริเวณห้อง และกลับมานั่งที่เดิม หลังจากนั้น ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทุกคนปิดตา โดยผู้นำกลุ่มจะแจกผ้าให้คนละผืน แล้วกลับไปหาของที่ซ่อนไว้ แล้วกลับมานั่งที่เดิมภายในเวลา 2 นาที หลังจากนั้นให้ทุกคนเปิดตา
4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทั้งหมด จับคู่กัน โดยผู้นำกลุ่มเป็นคนเลือกคู่ให้ หลังจากนั้นให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม ของตนเอง นำของไปซ่อนไว้แล้วกลับมาปิดตาตนเองและให้คู่ของตนเองงมมือไปหาของที่ซ่อนไว้ แล้วจึงกลับมานั่งที่เดิม
5. ผู้นำกลุ่มแบ่งกลุ่มให้สมาชิก และแจกใบงานเรื่องปิดตาเปิดใจ ให้สมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 1 แผ่น โดยให้สมาชิกพูดคุยกันถึงความแตกต่างของความรู้สึกที่ถูกปิดตา แล้วไปหาของที่ซ่อนด้วยตนเองกับการไปหาของที่ซ่อนไว้โดยมีเพื่อนงมมือไป
6. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกส่งตัวแทนออกมา กลุ่มละ 1 คน เพื่อออกมารายงานผลที่ได้พูดคุยกันภายในกลุ่ม และผู้นำกลุ่มแจกใบความรู้เรื่อง ปิดตาเปิดใจ
7. ผู้นำกลุ่มและสมาชิกช่วยกันสรุปกิจกรรม ปิดตาเปิดใจ และเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อสงสัยและร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

8. ผู้นำกลุ่มสรุปเรื่อง ปิดตาเปิดใจ ว่าในสังคมมีคนที่มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะรูปร่างหน้าตา ฯลฯ แต่ในการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ แต่เป็นการแสดงความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งเหล่านี้ก็จะทำให้เราสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

9. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. บอร์ดข้อตกลง
2. ผ้าปิดตา 20 ผืน
3. ใบงานเรื่อง ปิดตาเปิดใจ
4. ใบความรู้เรื่องปิดตาเปิดใจ
5. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

ใบงาน

เรื่องปิดตาเปิดใจ

รายชื่อสมาชิก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
6. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
7. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ความรู้สึกและความคิดเห็นขณะถูกปิดตาเดินไปหาของที่ซ่อนไว้ด้วยตนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

ความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่ถูกปิดตาและมีเพื่อนจูงไปหาของ

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้

ปิดตาเปิดใจ

คนเราทุกคนมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะรูปร่างหน้าตา บุคลิก ความสมบูรณ์ของร่างกาย หรือฐานะทางสังคม ในการดำเนินชีวิตทุกคนต้องการสิ่งดีๆ ให้กับตนเอง และคนที่เรารักด้วยกัน ทั้งนี้ คนที่มีสภาพร่างกายจิตใจและสติปัญญาที่สมบูรณ์ นับว่าเป็นผู้ที่โชคดีแล้ว แต่มีหลายคนที่ต้องเผชิญกับปัญหาความบกพร่องด้านจิตใจ ร่างกาย สติปัญญาหรือแม้แต่คนปกติ บางครั้งก็ต้องการความช่วยเหลือ ต้องการที่จะพึ่งพาอาศัยคนอื่น ฉะนั้นการที่เราจะได้แสดงความเห็นอกเห็นใจ แสดงความเข้าใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ก็เป็นแสดงให้เห็นถึงการมีจิตสาธารณะที่ดี และการรับผิดชอบต่อสังคม ก็จะทำให้เราใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง ปิดตาเปิดใจ

ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้รับความรู้เลย

นักเรียนเข้าใจถึงความรู้สึกเมื่อตนเองประสบปัญหาและมีผู้มาให้ความช่วยเหลือ

มาก

น้อย

ไม่เลย

นักเรียนคิดว่ากิจกรรมครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

มาก

น้อย

ปานกลาง

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

ครั้งที่ 6 สมบัติส่วนรวมต้องช่วยกันดูแล

สาระสำคัญ

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ น่าเรียน การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียนนั้น เป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคน ซึ่งนักเรียนจะต้องมีจิตสาธารณะในการที่จะช่วยกันดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพดีและสวยงาม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาสาธารณสมบัติส่วนรวมภายในโรงเรียน

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก โดยให้สมาชิกนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม และทบทวนข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแบ่งกลุ่มโดยมีผลากให้สมาชิกจับคนละ 1 ใบ ภายในจะเขียนชื่อสัตว์ ได้แก่ แมว หมู สุนัข จากนั้นให้สมาชิกทำเสียงร้องตามชื่อสัตว์ที่จับผลากได้ แล้วมองหาเพื่อนเพื่อรวมกลุ่มกัน หลังจากรวมกลุ่มได้แล้วให้นั่งลงตามกลุ่มเป็นวงกลม
3. ผู้นำกลุ่มแจกใบงานที่ 1 เรื่องสมบัติส่วนรวมและใบงานที่ 2 เรื่อง วิธีการดูแล ให้สมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 1 แผ่น โดยให้สมาชิกแยกย้ายไปเป็นกลุ่ม เพื่อสำรวจสิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติภายในโรงเรียน โดยใช้เวลา 15 นาที และเขียนสิ่งที่ได้ไปสำรวจลงในใบงานที่ 1 และ 2 ที่แจกให้ หลังจากสำรวจเสร็จเรียบร้อยให้มารวมกลุ่มที่ลานเอนกประสงค์ได้อาคารเรียน
4. ผู้นำกลุ่มและสมาชิกช่วยกันสรุปกิจกรรม สมบัติส่วนรวมช่วยกันดูแล โดยให้ตัวแทนที่ได้จากความสมัครใจ 1 คน ออกมาพูดถึงประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนี้และเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อสงสัยและร่วมแสดงความคิดเห็น
5. ผู้นำกลุ่มสรุปจากการทำกิจกรรมว่า “ไม่ว่าเราจะอยู่ที่ไหนในที่สาธารณะ เช่น วัด สวนสาธารณะ เป็นต้น เราก็สามารถช่วยกันร่วมดูแลได้ ไม่จำเป็นต้องอยู่ในโรงเรียนเท่านั้น เพราะการที่เราช่วยกันดูแล ก็จะทำให้สถานที่หรือสิ่งของสามารถใช้งานต่อไปได้นานๆ”
6. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 เรื่อง สมบัติส่วนรวม จำนวน 3 ชุด
2. ใบงานที่ 2 เรื่อง วิธีการดูแล จำนวน 3 ชุด
3. บอร์ดข้อตกลง
4. ฉลากคำว่า แมว 7 ชิ้น หมู 7 ชิ้น สุนัข 6 ชิ้น
5. กล่องใส่ฉลาก
6. ดินสอ 6 แท่ง
7. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

ใบงานที่ 1

เรื่องสมบัติส่วนรวมช่วยกันดูแล

รายชื่อสมาชิก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
6. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
7. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

สาธารณสมบัติส่วนรวม

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

ใบงานที่ 2

เรื่องสมบัติส่วนรวมช่วยกันดูแล

รายชื่อสมาชิก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
6. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
7. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

วิธีการดูแลสาธารณสมบัติส่วนรวม

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง “สมบัติส่วนรวมช่วยกันดูแล”

ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งทีนักเรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้ได้รับความรู้เลย

นักเรียนได้เรียนรู้และรู้จักเกี่ยวกับคำว่าสาธารณสมบัติส่วนรวม

มาก

น้อย

ไม่เลย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

ครั้งที่ 7 โรงเรียนปลอดภัย

สาระสำคัญ

โรงเรียนปลอดภัย เป็นการสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้นักเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกัน ในการดูแล รักษาความสะอาดภายในโรงเรียนให้น่าอยู่ เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียน โดยการสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้นักเรียนรู้จักทิ้งขยะให้เป็นที่ และเมื่อเห็นขยะที่ตกอยู่ตามพื้นที่เก็บ ขยะไปทิ้งให้ลงถัง เพื่อให้โรงเรียนของเรานั้นสะอาดและน่าอยู่มากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดภายในโรงเรียนและทิ้งขยะให้ลงถังขยะ
2. เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมทำกิจกรรมเก็บขยะ เป็นการช่วยดูแลรักษาโรงเรียนซึ่งเป็น สถานที่ส่วนร่วมที่ต้องช่วยกันรักษาความสะอาด

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก โดยให้สมาชิกนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม และทบทวน ข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มจับฉลากที่ ผู้นำกลุ่มทำมาคนละ 1 ชิ้น โดยในนั้นจะมีคำว่า ฉัน เธอ และ เรา หลังจากนั้นให้สมาชิกเปิดและคนที่ได้คำเหมือนกันให้จับกลุ่มกัน ถ้าได้กลุ่มครบ จำนวนแล้วให้นั่งลง
3. ผู้นำกลุ่มพาสมาชิกทั้ง 3 กลุ่มลงไปที่ได้อาคารเรียน โดยผู้นำกลุ่มแจกถุงขยะกลุ่ม 2 ใบ และถุงมือให้สมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม เล่นเกมสับขยะของฉันทัน โดยให้สมาชิก แยกย้ายกันไปตามพื้นที่ในโรงเรียนเพื่อเก็บขยะ โดยให้แยกขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลได้ กับ ขยะ ที่ไม่สามารถนำมารีไซเคิลได้ โดยใช้เวลา 10 นาที ในการเล่นเกมสับ หลังจากหมดเวลา ผู้นำกลุ่มจะ เป่านกหวีด เพื่อบอกหมดเวลา ให้กลับมารวมกลุ่มที่ได้อาคารเรียน
4. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อสงสัยและร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้ง ร่วมกันสรุป จากการเข้าร่วมกิจกรรม
5. ผู้นำกลุ่มสรุปเรื่อง โรงเรียนปลอดภัย โดยให้ข้อคิดจากการทำกิจกรรม หากเราช่วย แรงร่วมใจช่วยกันดูแลรักษาและทิ้งขยะให้เป็นที่ ก็จะทำให้โรงเรียนน่าอยู่ สะอาดตา

6. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. บอร์ดข้อตกลง
2. ฉลากคำว่า ฉัน เธอ เรา
3. ถุงดำสำหรับใส่ขยะ 6 ใบ
4. นกหวีด 1 อัน
5. ถุงมือพลาสติก 20 คู่
6. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง โรงเรียนปลอดภัย

ความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งทีนักเรียน ได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้ได้รับความรู้เลย

นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการดูแลและทำให้โรงเรียนปลอดภัย

มาก

น้อย

ไม่เลย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

ครั้งที่ 8 โรงเรียนสีเขียว

สาระสำคัญ

ต้นไม้มีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ต้นไม้ให้ร่มเงา ให้อากาศบริสุทธิ์ ให้พืชผล เป็นต้น ดังนั้นการที่ให้นักเรียนช่วยกันปลูกต้นไม้เพื่อปลูกจิตสำนึกของนักเรียน ให้รักในป่าไม้ รักธรรมชาติ และรักสังคมที่เราเป็นสมาชิก และยังช่วยลดโลกร้อนที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้ถึงประโยชน์และการดูแลรักษาต้นไม้
2. เพื่อให้นักเรียนได้เกิดจิตสำนึกสาธารณะจากการทำกิจกรรม การปลูกต้นไม้ และให้นักเรียนได้ร่วมกันดูแลรักษาต้นไม้ ซึ่งเป็นของส่วนร่วม

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก โดยให้นั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม และทบทวนข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกจับกลุ่มกันเอง โดยระบุให้แต่ละกลุ่มต้องมีผู้หญิงกลุ่มละ 3 คน โดยให้มีจำนวนคนกลุ่มละ 7 คน 2 กลุ่ม และ 6 คน 1 กลุ่ม หลังจากจับกลุ่มได้แล้วให้นั่งลงเป็นวงกลมตามกลุ่มของตัวเอง
3. ผู้นำกลุ่มพาสมาชิกทั้งหมดลงไปบริเวณที่จะปลูกต้นไม้ และแจกต้นไม้ กลุ่มละ 1 ต้น พร้อมอุปกรณ์ในการปลูกต้นไม้ให้กับสมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันลงมือปลูกต้นไม้ และรดน้ำต้นไม้ที่ปลูก
4. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อสงสัยและร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งร่วมกันสรุป จากการเข้าร่วมกิจกรรม
5. ผู้นำกลุ่มสรุปเรื่อง โรงเรียนสีเขียว ว่า ต้นไม้มีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ต้นไม้ให้ร่มเงา ให้พืชผล ดังนั้นการที่ให้นักเรียนช่วยกันปลูกต้นไม้เพื่อเป็นปลูกจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน ให้รักในป่าไม้ และรักธรรมชาติ รวมถึงช่วยกันดูแลเพื่อให้โรงเรียนน่าอยู่ ร่มรื่นตลอดไป
6. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. บอร์ดข้อตกลง
2. ต้นไม้สำหรับใช้ในการปลูก 3 ต้น
3. บัวรดน้ำ 3 อัน
4. ส้อมพรวนดิน 3 อัน
5. เชือกฟางและไม้ไผ่สำหรับยึดต้นไม้
6. ถุงมือพลาสติก 20 คู่
7. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง โรงเรียนสีเขียว

ความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

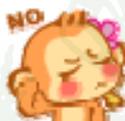

เฉยๆ

สิ่งทีนักเรียน ได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้รับความรู้เลย

นักเรียนได้เรียนรู้จักวิถีคู่แตรักษาคันไม้และวิธีที่จะช่วยลดโลกร้อน

มาก

น้อย

ไม่เลย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ทีนักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

ครั้งที่ 9 แหวนแห่งความซื่อสัตย์

สาระสำคัญ

การที่บุคคลมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นนั้น จะทำให้บุคคลนั้นสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การฝึกนิสัยที่มีความซื่อสัตย์ได้ตั้งแต่เด็ก จะทำให้เด็กเหล่านี้กลายเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและฝึกพฤติกรรมการไม่เอาของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง เก็บของได้แล้วส่งคืน การพูดความจริง

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก ให้สมาชิกรั้งเป็นรูปครึ่งวงกลม และทบทวนข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และผู้นำกลุ่มเริ่มต้นด้วยการชวนสมาชิกคุยเกี่ยวกับเต่า ลักษณะของเต่า
2. ผู้นำกลุ่มบอกสมาชิกว่าวันนี้จะเล่านิทานซึ่งเป็นนิทานที่เกี่ยวกับเต่าทะเลสองพี่น้องชื่อว่าต็อกแตกกับตัวมเต็ม เรื่อง แหวนแห่งความซื่อสัตย์
3. หลังจากผู้นำกลุ่มเล่านิทานจบ ผู้นำกลุ่มแจกดินสอไม่ให้สมาชิกคนละแท่ง โดยดินสอจะมี 3 สี สมาชิกที่หยิบได้สีเดียวกันให้จับกลุ่มและนั่งลงตามสีของดินสอ จะได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม
4. ผู้นำกลุ่มแจกใบงาน แหวนแห่งความซื่อสัตย์ ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อให้สมาชิกช่วยกันแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มลงในใบงาน
5. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อสงสัยและร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งร่วมกันสรุป
6. ผู้นำกลุ่มสรุปเรื่อง แหวนแห่งความซื่อสัตย์ ว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ ก็คือตัวเรา การที่เราซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ก็จะทำให้เราสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
7. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. นิทานแหวนแห่งความซื่อสัตย์
2. ใบงาน แหวนแห่งความซื่อสัตย์
3. ดินสอ 20 แท่ง
4. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

ใบงาน

เรื่อง แหวนแห่งความซื่อสัตย์

รายชื่อสมาชิก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
6. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....
7. ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

๑ แหวนเป็นของใคร

.....

๒ ตัวมดเต็มทำอะไรที่เรียกว่า “ซื่อสัตย์”

.....

๓ ตัวมดเต็มทำอะไรที่เรียกว่า “ไม่ซื่อสัตย์”

.....

๔ ตัวมดเต็มไม่พูดความจริงกี่ครั้ง

.....

๕ ตัวมดเต็มรู้สึกอย่างไรเมื่อไม่พูดความจริง

.....

๖ ต่อกเด็กพี่สาวของตัวมดเต็มช่วยให้ตัวมดเต็มหายปวดท้องอย่างไร

.....

๗ การที่ต่อกเด็กพูดว่า “ตัวมดเต็มทำถูกต้องแล้ว” คือการกระทำอะไร

.....

๘ ถ้านักเรียนเจอสิ่งของที่ตกไว้ นักเรียนจะอย่างไร

.....

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง “เหวนแห่งความซื่อสัตย์”

ความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งทีนักเรียน ได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้รับความรู้เลย

นักเรียนคิดว่าความซื่อสัตย์จะมีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

มาก

น้อย

ไม่เลย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

ครั้งที่ 10 ลานวัด สะอาดตา

สาระสำคัญ

เป็นการช่วยกันทำความสะอาดลานวัด เป็นการบำเพ็ญประโยชน์อย่างหนึ่ง ที่มุ่งให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของการเสียสละต่อส่วนรวมและการร่วมมือกันสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีจิตสำนึกในเรื่องการเสียสละและมีน้ำใจในการช่วยเหลือสังคมและส่วนรวม
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกอันดีในเรื่องการบำเพ็ญประโยชน์จากการทำกิจกรรม ทำความสะอาดลานวัด

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก โดยให้นั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม และทบทวนข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกจับกลุ่มด้วยการนับ 1,2,3 โดยเริ่มนับ 1 จากทางซ้ายมือเป็นคนแรก เมื่อนับครบให้สมาชิกนับ 1 อยู่กับ 1, สมาชิกนับ 2 อยู่กับ 2, สมาชิกนับ 3 อยู่กับ 3 จะได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม และให้สมาชิกนั่งเป็นวงกลมตามเลขที่นับ
3. ผู้นำกลุ่มพาสมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม ไปที่ลานวัดสมรโกฏิ และแจกอุปกรณ์ให้สมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม
4. ผู้นำกลุ่มให้ตัวแทนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม ที่ได้มาจากการตกลงกันภายในกลุ่ม 1 คน ออกมาพูดเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะ ในเรื่อง ลานวัดสะอาดตา
5. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อสงสัยและร่วมแสดงความคิดเห็นกับกิจกรรมที่ได้มาบำเพ็ญประโยชน์พร้อมทั้งร่วมกันสรุป จากการเข้าร่วมกิจกรรม
6. ผู้นำกลุ่มสรุปเรื่อง ลานวัดสะอาดตา โดยให้ข้อคิดว่า ในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรมนั้น ไม่จำเป็นจะต้องทำภายใน โรงเรียนเท่านั้น เราสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลาที่เราสะดวก แต่ในการกระทำนั้นต้องไม่ทำให้ตัวเองและผู้อื่นเดือดร้อน
7. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. ไม้กวาดสำหรับกวาดใบไม้
2. ถุงดำสำหรับใส่ขยะ 3 ใบ
3. ถุงมือพลาสติก 10 คู่
4. แบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรม

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง “ลานวัดสะอาดตา”

ความรู้สึกลงของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้รับความรู้เลย

นักเรียนได้รู้ถึงวิธีการบำเพ็ญประโยชน์เกี่ยวกับจิตสาธารณะ

มาก

น้อย

ไม่เลย

นักเรียนเคยบำเพ็ญประโยชน์บ้างหรือไม่

เคย

ไม่เคย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมครั้งนี้

.....

.....

.....

ครั้งที่ 11 แบ่งปัน รอยยิ้ม

สาระสำคัญ

การแบ่งปันเป็นจิตสาธารณะอย่างหนึ่ง หมายถึง การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หรือการแบ่งปันสิ่งที่เรามีและเป็นประโยชน์ให้กับคนที่รับ การให้นั้นจะต้องให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนและบริสุทธิ์ใจ จะทำให้ผู้มอบนั้นได้รับความสุข และตัวผู้รับก็ได้รับความสุขเช่นกัน จะช่วยปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนรู้จักการเอื้อเฟื้อ แบ่งปันให้กับผู้อื่นที่กำลังประสบภัยต่างๆ รวมถึงผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกสาธารณะให้เรื่องการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น

ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก ให้นั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม และทบทวนข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกจับกลุ่มกัน โดยแจกปากกามาจิกไม้ให้สมาชิกคนละแท่ง โดยปากกามาจิกจะมี 3 สี นักเรียนที่หยิบได้สีเดียวกันให้จับกลุ่มและนั่งลงตามสีของปากกามาจิก จะได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มนำรูปภาพมาให้สมาชิกดูถึงการมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพและความรู้สึกที่มีต่อภาพ
4. ผู้นำกลุ่มร่วมอภิปรายและพูดคุยกับสมาชิก โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มพูดคุยกันภายในกลุ่ม โดยบอกถึงความสำคัญของการมีจิตสาธารณะที่ดี ในเรื่องของความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และวิธีการที่จะสามารถปฏิบัติได้ โดยผู้นำกลุ่มแจกใบงานเรื่องแบ่งปันรอยยิ้ม ให้สมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่ม 1 แผ่น
5. ผู้นำกลุ่มให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา 1 คน เพื่อนำเสนอสิ่งที่กันอภิปรายภายในกลุ่ม
6. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อสงสัยและร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งร่วมกันสรุป
7. ผู้นำกลุ่มสรุปเรื่อง แบ่งปันรอยยิ้ม หากเรามีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้กับผู้ที่กำลังได้รับความเดือดร้อน เช่น เหตุการณ์น้ำท่วม หรือผู้ประสบภัยในรูปแบบต่างๆ นั้น ก็เป็นการแสดงน้ำใจช่วยเหลือสังคมอีกทางหนึ่ง โดยการช่วยเหลือนั้น ก็ต้องไม่ทำให้เราเดือดร้อนด้วย

8. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำแบบประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างร่วมกิจกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. รูปภาพแบ่งปันรอยยิ้ม
2. ใบงานเรื่องแบ่งปันรอยยิ้ม
3. ปากกาเมจิก 20 แท่ง
4. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

แบ่งปันรอยยิ้ม

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง “แบ่งปันรอยยิ้ม”

ความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งทีนักเรียน ได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้รับความรู้เลย

นักเรียนได้เรียนรู้วิธีที่จะช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่ทำให้ตัวเองเดือดร้อน

มาก

น้อย

ไม่เลย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

ครั้งที่ 12 คำมั่นสัญญา

สาระสำคัญ

การเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะและรู้จักปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น จะนำไปสู่การเป็นที่รักของพ่อแม่ คุณครู และเพื่อนๆ ซึ่งจะสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกวิธีการและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
 2. เพื่อให้นักเรียนสรุปกิจกรรมทั้งหมดที่ได้ร่วมกันทำ และอภิปรายถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 3. เพื่อให้นักเรียนให้คำมั่น และจะปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะต่อไป
 4. เพื่อให้นักเรียนทำแบบวัดจิตสาธารณะ (Post-test) หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ
- ระยะเวลา 50 นาที

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก โดยให้นั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม และทบทวนข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มแจกเอกสารสัญญาใจ ให้สมาชิกเขียนสัญญาใจของตนเองสัญญากับเพื่อนและตกแต่งสัญญาใจของตนเองให้สวยงาม
3. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกรับเสนอสัญญาใจที่ตนเองเขียน
4. ผู้นำกลุ่มแจกกระดาษ A4 และซองจดหมายคนละ 1 ชุด ให้สมาชิกเขียน ชื่อ-นามสกุล บนมุมหัวกระดาษ A4 จากนั้นพับใส่ซองและส่งคืนผู้นำกลุ่ม
5. ผู้นำกลุ่มแจกซองให้กับสมาชิกภายในกลุ่มโดยไม่ตรงกับเจ้าของซอง สมาชิกได้รับซองที่แจกให้แล้ว ก็ให้เขียนสิ่งที่ตนชอบในตัวเจ้าของซองจดหมายนั้น โดยไม่ต้องลงชื่อคนเขียนแล้วใส่ซองเวียนให้คนที่นั่งทางขวามือไปเรื่อยๆ จนครบทุกคน
6. เมื่อครบทั้งกลุ่มแล้ว ผู้นำกลุ่มส่งซองจดหมายคืนให้กับเจ้าของ
7. ผู้นำกลุ่มถามสมาชิกในกลุ่มว่ารู้สึกอย่างไรที่ได้ทำกิจกรรมในวันนี้ และรู้สึกอย่างไรที่ได้ร่วมทำกิจกรรมทั้งหมด
8. ผู้นำกลุ่มสรุปกิจกรรมทั้งหมด ให้สมาชิกตอบแบบประเมินกิจกรรมและแบบวัด Post-test และกล่าวขอบคุณสมาชิกที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียน

ระหว่างร่วมกิจกรรม

3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
4. แบบวัดจิตสาธารณะ

อุปกรณ์

1. กระดาษ A4 20 แผ่น
2. ซองจดหมาย 20 ซอง
3. สีไม้ 3 ชุด
4. ดินสอ 20 แท่ง
5. แบบวัดจิตสาธารณะ (Post-test)
6. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

แบบประเมินกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

เรื่อง “คำมั่นสัญญา”

ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ชอบ

ไม่ชอบ

เฉยๆ

สิ่งทีนักเรียน ได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ได้รับความรู้
และเข้าใจมาก

ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจปานกลาง

ไม่ได้รับความรู้เลย

นักเรียนได้รับความรู้สึกที่ดีกับเพื่อนที่ร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน

มาก

น้อย

ไม่เลย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมในครั้งนี้

.....

.....

.....

แบบวัดจิตสาธารณะ

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ให้ตรงตามความเป็นจริงของนักเรียน

เพศ ชาย หญิง

2. แบบวัดจิตสาธารณะ

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้มีจำนวน 30 ข้อ
2. ข้อความในแต่ละข้อจะกำหนดสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความนั้นๆ ถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนั้นนักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร
3. ลักษณะของแบบวัดแบ่งเป็นระดับการปฏิบัติดังนี้
 ทุกครั้ง หมายถึง นักเรียนปฏิบัติทุกครั้ง
 บ่อยครั้ง หมายถึง นักเรียนปฏิบัติบ่อยครั้ง
 บางครั้ง หมายถึง นักเรียนปฏิบัติบางครั้ง
 นานๆ ครั้ง หมายถึง นักเรียนปฏิบัตินานๆ ครั้ง
 ไม่เคย หมายถึง นักเรียนไม่เคยปฏิบัติเลย
4. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติตามความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
5. คำตอบที่นักเรียนตอบไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก ให้นักเรียนตอบทุกข้อ

แบบวัดจิตสาธารณะ

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
1.	ข้าพเจ้าใช้อุปกรณ์ที่เป็นสมบัติของส่วนรวมอย่าง ระมัดระวังและทะนุถนอม เช่น ที่เขียนกระดาน ชั้นวางหนังสือ เป็นต้น					
2.	ข้าพเจ้าเปิด-ปิดประตู และหน้าต่างห้องเรียน ไม่ให้เกิดเสียงดังไปรบกวนนักเรียนคนอื่น					
3.	ข้าพเจ้าดูแล โต๊ะ เก้าอี้ ของห้องเรียน ให้สะอาดและอยู่ในสภาพดี					
4.	เมื่อข้าพเจ้าใช้คอมพิวเตอร์เสร็จ ข้าพเจ้าจะปิดและเก็บอุปกรณ์เข้าทำให้เรียบร้อย					
5.	ข้าพเจ้าทำความสะอาด และเก็บอุปกรณ์หลังการทดลองในวิชาวิทยาศาสตร์ อย่างเรียบร้อยและเป็นระเบียบ					
6.	เมื่ออ่านหนังสือในห้องสมุดเสร็จ และออกจากห้องสมุด ข้าพเจ้าจะวางหนังสือไว้โดยไม่เก็บเข้าที่เดิม					
7.	ข้าพเจ้าไม่นำสิ่งของที่เป็นของโรงเรียนกลับบ้านไปเป็นของส่วนตัว เช่น หนังสือห้องสมุด เป็นต้น					
8.	ข้าพเจ้าแจ้งให้ครูหรือภารโรงทราบ เมื่อพบของส่วนรวมชำรุดเสียหาย เพื่อจะได้ซ่อมแซมและนำมาใช้ต่อ					
9.	ข้าพเจ้าเตือนเพื่อนที่ทำลายสิ่งของในโรงเรียน เช่น เค็ดดอกไม้ เขียนฝาผนังหรือกำแพง เป็นต้น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
10.	ข้าพเจ้าจะไม่วางของของตนเองบนม้านั่ง เพื่อให้เพื่อนนั่งด้วย					
11.	เมื่อข้าพเจ้าเข้าห้องสมุด ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสืออย่างระมัดระวัง ไม่พับหนังสือหรือขีดเขียน หนังสือจะได้อ่านนานและไม่ฉีกขาด					
12.	เมื่อข้าพเจ้าอ่านหนังสือในห้องเรียนเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะเก็บหนังสือเข้าที่เดิมให้เรียบร้อย					
13.	เมื่อข้าพเจ้าพบสิ่งของตกอยู่ในโรงเรียน ข้าพเจ้าจะนำไปส่งให้คุณครูเพื่อตามหาเจ้าของต่อไป					
14.	ข้าพเจ้าจะช่วยเก็บอุปกรณ์กีฬาเข้าที่เดิม เมื่อเลิกเรียนวิชาพลศึกษา					
15.	ข้าพเจ้าพบว่ามียางห้องลิ้มปิดไฟ ปิดพัดลม ข้าพเจ้าจะเข้าไปปิดให้เรียบร้อย					
16.	ข้าพเจ้าปิดไฟ ปิดพัดลม หลังจากเลิกเรียนแล้วหรือย้ายไป เรียนห้องอื่นทุกครั้ง					
17.	เมื่อข้าพเจ้าเข้าห้องน้ำ ข้าพเจ้าจะรดน้ำและดูแลความสะอาดอย่างดีเมื่อใช้เสร็จ					
18.	ข้าพเจ้าใช้น้ำเท่าที่จำเป็น และปิดเมื่อใช้เสร็จ					
19.	ข้าพเจ้ารดน้ำต้นไม้ และต้นไม้ทั้งหมด ไม่เหลือทิ้ง					
20.	เมื่อข้าพเจ้าเห็นก๊อกน้ำเปิดอยู่ ข้าพเจ้าจะเข้าไปปิดให้สนิท					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
21.	ข้าพเจ้าช่วยเพื่อนจัดบอร์ดกิจกรรมในห้องเรียน					
22.	ข้าพเจ้านำอุปกรณ์ หรือของตกแต่งมาช่วย เวลาทำกิจกรรมในห้องเรียน เช่น งานปีใหม่					
23.	ข้าพเจ้าจะช่วยคุณครู แจกสมุดจดการบ้านคืนเพื่อน					
24.	ข้าพเจ้าเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรม เช่น เป็นตัวแทนถือพานไหว้ครู เป็นต้น					
25.	เมื่อข้าพเจ้านำอุปกรณ์มาใช้ในการจัดบอร์ด หลังจัดบอร์ดเสร็จ ข้าพเจ้าจะเก็บอุปกรณ์เข้าที่อย่างเรียบร้อย					
26.	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความสมัครใจ เช่น กิจกรรมปลูกต้นไม้ กิจกรรมเก็บขยะ เป็นต้น					
27.	ข้าพเจ้าจะนำวัสดุอุปกรณ์มาช่วยจัดงานเมื่อมีกิจกรรมของโรงเรียนเช่น งานกีฬา งานปีใหม่ เป็นต้น					
28.	ข้าพเจ้าร่วมบริจาคสิ่งของในงานที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น แบ่งปันหนังสือ ให้น้องอ่าน ผู้ประสบภัยน้ำท่วม					
29.	ข้าพเจ้าแบ่งปัน และเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมของโรงเรียน เช่น ลูกบอล หนังสือห้องสมุด ของโรงเรียน					
30.	ข้าพเจ้าช่วยเพื่อนเก็บของ หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน เช่น งานกีฬา งานปีใหม่ เป็นต้น					

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางสาวจิตรรา อมรบุญปิติ
วัน เดือน ปีที่เกิด	วันที่ 6 สิงหาคม 2523
สถานที่เกิด	จังหวัด กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจ (การจัดการทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยศรีปทุม พ.ศ. 2547

